

Stavovi roditelja o upotrebi digitalne tehnologije kod djece predškolske i rane školske dobi

Kovačić, Lucija

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Rijeka, Faculty of Health Studies / Sveučilište u Rijeci, Fakultet zdravstvenih studija**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:184:208157>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-10**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Health Studies - FHSRI Repository](#)

SVEUČILIŠTE U RIJECI
FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA
PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ
DISLOCIRANI STUDIJ SESTRINSTVA KARLOVAC

Lucija Kovačić

STAVOVI RODITELJA O UPOTREBI DIGITALNE TEHNOLOGIJE KOD DJECE
PREDŠKOLSKE I RANE ŠKOLSKE DOBI

Završni rad

Karlovac, 2024.

UNIVERSITY OF RIJEKA
FACULTY OF HEALTH STUDIES
UNDERGRADUATE PROFESSIONAL STUDY
DISLOCATED NURSING STUDY KARLOVAC

Lucija Kovačić

PARENTS' ATTITUDES TOWARDS USE OF DIGITAL TECHNOLOGY BY PRESCHOOL
AND ELEMENTARY SCHOOL CHILDREN

Final thesis

Karlovac, 2024.

Mentor rada: Snježana Mirilović, mag.med.techn.

Završni rad obranjen je dana _____ na Fakultetu zdravstvenih studija u Rijeci pred povjerenstvom u sastavu:

1. Blaženka Pavlić, mag.med.techn. – predsjednica Povjerenstva
2. Roberta Kok-Petrak, univ.mag.med.techn. - član Povjerenstva
3. Snježana Mirilović, mag.med.techn. - član Povjerenstva

Izveštće o provedenoj provjeri izvornosti studentskog rada |

Opći podatci o studentu:

Sastavnica	
Studij	SVEUČILIŠTE U RIJECI, FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA DISLOCIRANI STRUČNI STUDIJ SESTRINSTVA VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Vrsta studentskog rada	ZAVRŠNI RAD
Ime i prezime studenta	LUCIJA KOVAČIĆ
JMBAG	

Podatci o radu studenta:

Naslov rada	STAVOVI RODITELJA O UTJECAJU DIGITALNE TEHNOLOGIJE KOD DJECE PREDŠKOLSKE I RANE ŠKOLSKE DOBI
Ime i prezime mentora	SNJEŽANA MIRILOVIĆ
Datum predaje rada	10.9.2024.
Identifikacijski br. podneska	2449453796
Datum provjere rada	9.9.2024.
Ime datoteke	KOVAČIĆ ZAVRŠNI RAD ISPRAVAK 9.9.
Veličina datoteke	633K
Broj znakova	72261
Broj riječi	11788
Broj stranica	60

Podudarnost studentskog rada:

Podudarnost (%)	10%
-----------------	-----

Izjava mentora o izvornosti studentskog rada

Mišljenje mentora	
Datum izdavanja mišljenja	10.9.2024.
Rad zadovoljava uvjete izvornosti	☒
Rad ne zadovoljava uvjete izvornosti	☐
Obrazloženje mentora (po potrebi dodati zasebno)	

Datum

10.9.2024.

Potpis mentora

Mirilović Snježana

ZAHVALA

Prvenstveno se želim zahvaliti svojoj obitelji i prijateljima koji su me podržavali na svakom koraku, poticali me da uvijek želim više i bili uz mene u svakom trenutku!

Zahvaljujem se i svojoj mentorici Snježani Mirilović na izdvojenom vremenu i trudu, uključenosti i konstruktivnim savjetima prilikom izrade rada.

Zahvaljujem se svim ispitanicima koji su sudjelovali u istraživanju!

Zadnje i najveće hvala Tajani, Marini i Zorki na svom prenesenom znanju i vještinama, na podršci i izdvojenom vremenu i na svim poticajnim rečenicama. Bez Vas ništa od ovoga ne bi bilo moguće!

SAŽETAK

Uvod: U suvremenom društvu digitalna tehnologija postala je neizostavan dio svakodnevnog života pa tako i u predškolskoj i ranoj školskoj dobi djece. Od prvog dana djetetovog života digitalna tehnologija je prisutna i utječe na njegov razvoj. U periodu socijalizacije djeca su najpodložnija utjecajima iz vanjskog svijeta. Ti utjecaji mogu biti roditelji, okruženje, prijatelji i digitalna tehnologija. Prekomjerna izloženost digitalnoj tehnologiji može nepovoljno djelovati na psihofizički razvoj djeteta.

Cilj: Ispitati stavove roditelja prema postavljanju pravila i ograničenja korištenja digitalne tehnologije te stavove o utjecaju digitalne tehnologije na psihofizički razvoj djeteta. Istražiti utječe li dob roditelja na ograničavanje korištenja digitalne tehnologije i utječe li korištenje digitalne tehnologije na raspored dnevnih aktivnosti djeteta.

Materijali i metode: Istraživanje je provedeno na uzorku od 80 ispitanika u pedijatrijskoj ordinaciji Primarne zdravstvene zaštite u razdoblju od 15. travnja 2024. godine do 15. svibnja 2024. godine. Podaci su prikupljeni pomoću upitnika koji sadrži 39 pitanja koje je sastavila autorica ovog rada, a obrađeni su u statističkom programu MedCalc.

Rezultati: U istraživanju je sudjelovalo 80 ispitanika (roditelji), 85% ženskih i 15% muških. Prema dobnoj raspodjeli 45% ispitanika pripada dobnoj skupini od 36 – 45 godina. Nije dokazano da dob roditelja utječe na ograničavanje upotrebe digitalne tehnologije. Od ukupnog broja ispitanika 74% ispitanika postavlja ograničenja vezana za korištenje digitalne tehnologije kod djece, 77,50% djece boravi više od 2 sata dnevno vani, a u 95% slučajeva djeca i roditelji provode vrijeme zajedno. Da negativan utjecaj digitalna tehnologija ima na psihofizički razvoj djeteta slaže se ili se potpuno slaže 92,5% roditelja.

Zaključak: Roditelji bez obzira na spol, dob i obrazovanje postavljaju djeci ograničenja u korištenju digitalne tehnologije, kvalitetno provode slobodno vrijeme s njima i smatraju da pretjerano korištenje digitalne tehnologije ima negativan utjecaj na psihofizički razvoj djeteta.

Ključne riječi: digitalna tehnologija, predškolska dob djeteta, rana školska dob, roditelji

ABSTRACT

Introduction: In contemporary society, digital technology has become an irreplaceable part of everyday life, and this applies to pre-school and early school children as well. From the first days of a child's life, digital technology is present and affects its development. In the socialization period, children are most susceptible to the influences of the external world. Those influences may be the parents, the surroundings, friends and even digital technology. Overexposure to digital technology can negatively impact on a child's psychophysical development.

Goals: Examine parents' attitudes towards setting rules and limits on the use of digital technology, as well as attitudes towards the effects of digital technology on the psychophysical development of children. The goal is also to examine whether the parents' age affects the restrictions on digital technology use and whether the use of digital technology affects the child's schedule of daily activities.

Materials and methods: The research was conducted on a sample of 80 people in a pediatric clinic of primary health care between April 15, 2024, and May 15, 2024. The data was collected with the author's questionnaire containing 39 questions and were processed using the statistical program MedCalc.

Results: 80 parents participated in the research, 58% of them female and 15% male. 45% of the participants are aged from 36 to 45 years. It was not proved that the age affects the restrictions on digital technology use. 74% set limits on the use of digital technologies for their children. 77,5% of the children spend more than 2 hours outside, and in 95% cases the children and the parents spend time together. 92,5% of parents agree and strongly agree that digital technology has negative impacts on the psychophysical development of children.

Conclusion: Regardless of gender, age and education, parents set limits on digital technology use for their children, spend quality time with their children, and believe that excessive use of digital technology has a negative impact on childrens' psychophysical development

Key words: digital technology, preschool children, early school child, parents

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
1.1. Rast i razvoj djeteta.....	2
1.2. Rast i razvoj djeteta predškolske dobi.....	2
1.3. Rast i razvoj djeteta rane školske dobi.....	3
2. DIGITALNA TEHNOLOGIJA.....	4
2.1. Slobodno vrijeme.....	5
2.2. Dijete i digitalna tehnologija.....	6
2.3. Utjecaj digitalne tehnologije na psihofizički razvoj djeteta.....	7
2.3.1. Pozitivni utjecaji digitalne tehnologije.....	8
2.3.2. Negativni utjecaji digitalne tehnologije.....	9
2.4. Uloga roditelja u nadzoru upotrebe digitalne tehnologije.....	10
3. CILJEVI I HIPOTEZE.....	11
4. MATERIJALI I METODE.....	12
4.1. Ispitanici/materijali.....	12
4.2. Postupak i instrumentarij.....	12
4.3. Statistička obrada podataka.....	14
4.4. Etički aspekti istraživanja.....	14
5. REZULTATI.....	15
5.1. Testiranje hipoteza.....	33
6. RASPRAVA.....	36
7. ZAKLJUČAK.....	38
8. LITERATURA.....	39
PRIVITCI.....	43

ŽIVOTOPIS 51

1. UVOD

U suvremenom društvu digitalna tehnologija postala je neizostavan dio svakodnevnog života pa tako i u predškolskoj i ranoj školskoj dobi djece. Od prvog dana djetetovog života digitalna tehnologija je prisutna i utječe na njegov razvoj (1). U periodu socijalizacije djeca su najpodložnija utjecajima iz vanjskog svijeta. Ti utjecaji mogu biti roditelji, okruženje, prijatelji pa i digitalna tehnologija ako njoj imaju pristup. Predškolska dob obuhvaća djecu od druge do šeste godine života i najvažnije je razdoblje u djetetovom životu koje je obilježeno ubrzanim rastom i razvojem, dok rana školska dob obuhvaća djecu od šeste do jedanaeste godine. Digitalna tehnologija je naziv koji označava uređaje, sustave i resurse koji pomažu u stvaranju, pohranjivanju i upravljanju podacima (2). U ovom radu digitalna tehnologija odnosit će se na korištenje TV, mobilnih telefona i tableta. Upotreba digitalne tehnologije kod djece naglo se povećala tijekom posljednjeg desetljeća, postavljajući važna pitanja o tome kako vrijeme provedeno u digitalno posredovanim aktivnostima može na pozitivan ili negativan način utjecati na djecu (3). Digitalna tehnologija nudi djeci mnoge potencijalne prednosti dok u isto vrijeme postoji opravdana zabrinutost oko toga s kim djeca stupaju u interakciju na internetu (4). Pravilnim odabirom sadržaja i ograničavanjem upotrebe digitalne tehnologije, djecu predškolske i školske dobi potičemo na maštovitost i radoznalost, emocionalni i socijalni razvoj te ono najvažnije potičemo razvoj govora i uspostavljanje komunikacije koja predstavlja veliki značaj za upoznavanje svijeta (5). Mnoga istraživanja (6-9) su dokazala koliki je značaj izbora sadržaja u prvim godinama djetetovog života. U predškolskoj i ranoj školskoj dobi kada formiraju svoju ličnost i stvaraju interakcije sa svijetom, djeca su izložena sadržajima koji mogu negativno utjecati na njihov rast i razvoj (10). Digitalno doba stavlja pred roditelje nove izazove koji se suočavaju sa zadatkom uspostavljanja ravnoteže između dopuštanja internetskog sadržaja i pružanja odgovarajućih ograničenja i nadzora. Glavna tema ovog istraživanja usmjerena je na ispitivanje stavova roditelja prema postavljanju pravila i ograničenja vezano za korištenje digitalne tehnologije kod djece. Istraživanje će pokazati koliko su roditelji upućeni u sadržaj koji djeca prate, njihove spremnosti prihvatiti ili ograničiti upotrebu digitalne tehnologije te kako percipiraju njen utjecaj na život i dobrobit njihove djece. Rezultati ankete pridonijet će boljem razumijevanju roditelja prema utjecajima digitalne tehnologije na dijete te osvijestiti potrebu za edukacijom o sigurnoj upotrebi digitalnih tehnologija.

1.1. Rast i razvoj djeteta

Prva istraživanja o rastu i razvoju djeteta započela su krajem 19. stoljeća i početkom 20. stoljeća. Jedan od začetnika je Charles Darwin koji je 1877. godine objavio rad pod nazivom *Biografski esej o djetetu* gdje je opisao razvoj svog sina. Njegov rad potaknuo je zanimanje za sistematsko promatranje djeteta čime je otvorio put proučavanju razvoja. Značajni doprinos donio je Jean Piaget u 20. stoljeću sa svojom teorijom kognitivnog razvoja. Brojna su istraživanja i o rastu djeteta, a najpoznatiji je bio James Tanner sa svojim studijama o fizičkom rastu koje se koriste i danas. Rast označava promjene u veličini koje su rezultat povećanja postojećih stanica. Razvoj označava sazrijevanje organa i organskih sustava, sazrijevanje biokemijskih sustava te sazrijevanje tkiva i funkcija. Rast i razvoj su stalni i dinamični procesi koji se odvijaju od začeca do pune zrelosti (11). Rast se odvija u dva odvojena razdoblja: prvo razdoblje je razdoblje brzog rasta (od rođenja do 1-2 godine), a u drugom razdoblju rast se odvija stalnim godišnjim povećanjima. Na rast i razvoj utječu čimbenici rasta. Oni su različiti i možemo ih podijeliti na vanjske i unutarnje, pri čemu svi igraju važnu ulogu u oblikovanju fizičkog, psihičkog, socijalnog, kulturnog i emocionalnog razvoja djeteta (12).

1.2. Rast i razvoj djeteta predškolske dobi

Predškolska dob u širem smislu jest razdoblje od početka druge godine života do kraja pete, šeste ili sedme godine života - ovisno o tome u kojoj dobi djeca počnu obavezno školovanje. Predškolska doba je najvažnije razdoblje djetetovog života koje je obilježeno ubrzanim rastom i razvojem (13). U drugoj godini života dijete na težini dobiva oko 2,3kg i 12 cm u visinu. Početkom druge godine većina djece prohoda, počinju trčati, mogu stajati na jednoj nozi uz potporu. Krajem druge godine idu samostalno uz i niz stepenice, penju se po namještaju, otvaraju vrata, hodaju na vrhovima prstiju i udaraju nogama. Istovremeno se razvija fina motorika, okreću stranice knjiga, pribor za crtanje drže palcem i prstom, slažu toranj od 6 kocaka. Shvaćaju razliku između mašte i stvarnosti te se razvija društveni kontakt s odraslima (14). Glavni način uspostavljanja veze s okolinom u drugoj godini je smijeh. U drugoj godini razvija se gramatika i semantika jezika, većina djece koristi nekoliko riječi sa značenjem. Identificiraju se u ogledalu ili

na slikama, biraju slikovnice, počinju identificirati objekte po zvuku ili slici, uživaju u igranju uloga i oponašanju radnji odraslih, mogu slagati predmete po njihovoj veličini. Dijete u dobi od 3 do 7 godina dobiva godišnje na težini 2,5 kg i 6 cm u visinu. Motorički razvoj tijekom 3. godine okarakteriziran je poboljšanjem pokreta i ravnoteže. Dijete u 3. godini upravlja igračkama za guranje, vozi tricikl, baca i hvata loptu, počinje crtati oblike, čovjeka crta u obliku kružnice dodavajući mu postepeno svaka 3 mjeseca jedan detalj – oči, uši, nos, usta, ruke, noge. Jezik u toj dobi postaje složeniji, koristi ispravniju gramatiku i služi se složenim rečenicama, razumije i prepoznaje usporedbe veličina kao i koncept vremena. Može pjevati i ponavljati dječje pjesmice. Slijedi upute, pridružuje se drugoj djeci u igri i počinje stvarati vlastite igre (14). Kroz igru i interakciju s vršnjacima uče o pravilima i normama. Prepoznaju svoje osjećaje i uče ih imenovati – sreća, tuga, strah, ljutnja te razvijaju sposobnost razumijevanja tuđih osjećaja (12,13). S 4 godine dijete unaprjeđuje motoriku, može skakati na jednoj nozi, hodati unazad, preskakati, bacati loptu preko glave, vješto se penjati. Počinju koristiti dječje škare i rezati po neprekidnoj liniji, kopiraju složenije oblike, daju naziv onome što crtaju, mogu učiti pisati nekoliko slova (14). S 5 godina znatno napreduju u govoru, pokušavaju prepričati priče, stvaraju rime s riječima, opisuju slike i oponašaju. Znatizeljni su, razumiju slijed događaja, red i procese. Pokazuju razumijevanje dobrog i lošeg ponašanja, počinju se uspoređivati s drugima, priznaju tuđe osjećaje, razvijaju prijateljstva, u igri postaju maštovitiji. (12,15). S 6 godina dijete zna preskakati uže i voziti bicikl, zna vezati vezice, razlikuje desnu i lijevu ruku kao i dan i noć. Može kopirati složene oblike, slikati i crtati. Zna jednostavnu matematiku poput zbrajanja i oduzimanja, razumije koncept brojeva te može ponoviti tri broja unatrag. Čita knjige primjerene dobi, zna objasniti predmete i za što se koriste. U toj dobi može biti ljubomoran na druge i braću i sestre, voli kopirati odrasle i voli se igrati sam. Prijatelji postaju važni, igra se s prijateljima istog spola i voli igrati društvene igre.

1.3. Rast i razvoj djeteta rane školske dobi

Školska dob obuhvaća vrijeme od početka do završetka obaveznog školovanja, u nas razdoblje između dobi od 6-7 godina do 18-19 godina. Rana školska dob obuhvaća dijete u dobi od 7 do 11 godina. Osnovne promjene djeteta u tom uzrastu vezane su uz početak školovanja,

učenje, stjecanje odgovornosti i radost zbog postignutog uspjeha. Djeca u ranoj školskoj dobi snažno podliježu utjecaju digitalne tehnologije. Dijete provede više vremena uz digitalnu tehnologiju nego u igri, školi i učenju. Moć digitalne tehnologije i njen utjecaj na dijete su veliki. Uz pozitivne informacije donosi i negativne utjecaje (12,16). Dijete svake godine dobiva oko 3,5 kg na težini i 2,5cm u visini. Koštani sustav zahtijeva pažnju zbog ispravljanja kralježnice prilikom nepravilnog sjedenja. Fizičke aktivnosti postaju osmišljenije, poboljšava se koordinacija i ravnoteža te se razvijaju sklonosti prema određenim sportskim aktivnostima. Djeca od 7. do 9. godine mogu čučati stojeći na vršcima prstiju uz zatvorene oči, spretno skaču, preskaču i jure. Počinju više čitati i uživaju u tome, broje unatrag, znaju koji je datum, razumiju koncept prostora i razlomke. Crtaju kuće i cvijeće, drveće, rado crtaju prizore s mnogo detalja. Imenuju mjesec i dane u tjednu redom. Vole crtati i slikati, skupljati predmete, natjecanja i igre. Počinju se družiti s prijateljima i igrati se s djecom različitog spola. Velik dio vremena dijete provodi izvan kuće i sve se više veže za svoje vršnjake, a manje uz roditelje i braću i sestre. Prema braći i sestri su pomalo neprijateljskog raspoloženja, česta su zadirivanja i svađe. U ovom razdoblju uz igru nastaju prijateljstva koja omogućavaju razvoj osjećaja pripadanja određenoj grupi, sposobnosti društvenog prilagođavanja, ali i vlastite osobnosti. Prijateljstva do 9. godine većinom se zasnivaju na takmičenju, dok nakon 9. godine se izdvajaju prijatelji na temelju suradnje. Dječaci više vole grupu, dok djevojčice prijateljuju u duetu ili tercetu. S 11 godina razlikuju se crteži djevojčica od crteža dječaka, kako po temi tako i po načinu crtanja. U svojim crtežima otkrivaju svoj unutrašnji svijet i doživljaje. U razdoblju od 7 do 11. godina djetetove sposobnosti razmišljanja su tako razvijene da ulazi u razdoblje konkretnih operacija koje je označeno osobinama djeteta da razmišlja, zamišlja i prima nove spoznaje. Sposobnost upravljanja mentalnim procesima raste svakom godinom školovanja, a razdražljivost i neprimjerenost ponašanje su sve rjeđi (13).

2. DIGITALNA TEHNOLOGIJA

Digitalna tehnologija je jedan od značajnih pomaka u povijesti koji je promijenio način kako komuniciramo, radimo i živimo. Ona je naziv koji označava uređaje, sustave i resurse koji pomažu u stvaranju, pohranjivanju i upravljanju podacima (2). Ista se odnosi na mobilne telefone, tablete, TV, multimedijalne sadržaje, Internet i društvene mreže. Razvoj je započeo sredinom 20.

stoljeća izumom prvih elektroničkih računala i od tada je postala sastavni dio života. Digitalna tehnologija donijela je mnogo prednosti kao što su poboljšanje komunikacije, pristup informacijama, unapređenje poslovanja i napredak u zdravstvenom sustavu. S druge strane dovodi se u pitanje sigurnosti osobnih informacija i privatnosti. Rizik od porasta korištenja društvenih mreža raste i dovodi do problema kao što su neprovjerene informacije, virtualno zlostavljanje i negativni učinci na mentalno zdravlje pojedinca (17). Digitalna tehnologija obuhvaća širok spektar tehnologija koje se koriste digitalnim informacijama. Vrste digitalnih tehnologija jesu:

- Osobna računala: omogućuju korisnicima pristup informacijama, stvaranje sadržaja i povezivanje s drugima
- Mobilni telefoni i tableti: svrstavaju se u mobilnu tehnologiju koja je unaprijedila način komunikacije i pristupa informacijama dostupnih u svako doba dana jednim klikom
- Internet: globalna mreža koja povezuje milijarde uređaja, omogućujući razmjenu podataka i komunikaciju
- Društvene mreže: vrsta digitalne tehnologije koje omogućuju korisnicima stvaranje i razmjenu sadržaja te međusobno povezivanje i komunikaciju. Najraširenije društvene mreže jesu: Facebook, YouTube, TikTok, Instagram, Snapchat, WhatsApp (18).

2.1. Slobodno vrijeme

Definiranje slobodnog vremena izazovno je zbog njegove subjektivne prirode i raznih načina na koje ga ljudi provode. Slobodno vrijeme možemo tumačiti kao dio života svakog čovjeka, postoji svakoga dana i u svakoj sredini, ali je različito s obzirom na dob, spol, zanimanje, mjesto boravka, razvijenost sredine, stupanj interesa, ciljeve društvenog poretka i njegove mogućnosti (19). Odabir aktivnosti u slobodnom vremenu djece predškolske i rane školske dobi važan je zbog značajnog utjecaja na cjelokupni razvoj. Kvalitetno osmišljene aktivnosti pridonose kognitivnom, tjelesnom, emocionalnom i socijalnom razvoju djeteta. Uravnotežen odabir aktivnosti može spriječiti prekomjernu upotrebu digitalne tehnologije i poticati zdravije stilove života. Aktivnosti u slobodnom vremenu možemo podijeliti na spontane, konzumirajuće, organizirane i ostale aktivnosti (20).

Tablica 1. *Vrste aktivnosti u slobodnom vremenu.*

	Vrsta aktivnosti	Opis
1.	Spontane	Besciljne aktivnosti, šetnja i izleti, razgovori, spontana igra
2.	Konzumirajuće	Čitanje, slušanje radija, gledanje TV-a, posjet kinu i muzeju, odlazak na sportske i kazališne aktivnosti
3.	Organizirane	Obiteljske i javne zabave, stvaralačke organizirane aktivnosti

IZVOR: Valjan Vukić V. Slobodno vrijeme kao „prostor“ razvijanja vrijednosti u učenika. Magistra Iadertina. (Internet). Rujan 2013.

Među spontanim aktivnostima djece dominantno mjesto pripada igri. Igra je osnova zdravog razvoja i učenja djeteta. Kroz igru djeca mogu doživjeti iskustvo koje može biti teško i zastrašujuće za njih, mogu misliti kreativno, mogu riskirati i riješiti problem (21). Kroz igru djeca spontano istražuju svijet čime stječu osnovne životne vještine. Pojavom digitalne tehnologije dječja igra se odvija u drugom smjeru, digitalnom. Prijatelje na igralištima zamijenila je digitalna tehnologija i prijatelji i igra se odvijaju u digitalnom svijetu. Obzirom na sve veći nedostatak slobodnog vremena kod zaposlenih roditelja i njihova manja posvećenost odgojnom djelovanju kod djece, postoji mogućnost da će se to odraziti i na njihovo formiranje kvalitetnoga provođenja slobodnog vremena (22).

2.2. *Dijete i digitalna tehnologija*

Djeca su u interakciji s digitalnom tehnologijom od samog početaka razvoja. Digitalno okruženje temeljno je u djetetovom životu jer omogućuje bolji pristup informacijama, obrazovanju i društvenim vezama, ali ih može izložiti i štetnom učinku. Deklaracije i smjernice kojima su regulirani aspekti sigurnosti, privatnosti, prava na pristup informacijama i edukaciju predstavljaju temelj za stvaranje sigurnog okruženja za djecu. Jedna od prvih je Deklaracija o pravima djeteta iz 1959. godine koju je usvojila Generalna skupština Ujedinjenih naroda. Ona naglašava osnovna prava koje bi svako dijete trebalo imati kako bi se osigurao njegov fizički,

mentalni, moralni i društveni razvoj. Deklaracija nije pravno obvezujući dokument, već ima samo moralnu snagu i ona je postavila temelje za usvajanje Konvencije o pravima djeteta 1989. godine koja je pravno obvezujuća. U Republici Hrvatskoj regulirana je sigurnost i privatnost djece sljedećim zakonima: Zakon o informacijskoj sigurnosti, Zakon o zaštiti osobnih podataka i Zakon o elektroničkim komunikacijama. Smjernice vijeća Europe o Smjernice za poštivanje, zaštitu i ostvarivanje prava djeteta u digitalnom okruženju izdane 2018. godine obuhvaćaju 4 ključne točke: pristup i inkluziju, zaštitu od štete, privatnost i podatke i obrazovanje i pismenost. Konvencija Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja (Lanzarote konvencija), koja zahtijeva od država da pruže cjelovit odgovor na seksualno nasilje nad djecom, putem „pristupa 4P“: prevencija, zaštita, kazneno gonjenje i promocija nacionalne i međunarodne suradnje (23).

2.3. *Utjecaj digitalne tehnologije na psihofizički razvoj djeteta*

Djeca koja danas odrastaju imaju drugačije iskustvo od djetinjstva prijašnjih generacija, djetinjstvo zasićeno tehnologijom. Promjena načina na koji djeca provode slobodno vrijeme i veći pristup svijetu povezuje se s novim digitalnim tehnologijama. Spoj pojmova dijete i digitalna tehnologija ima snažno ali dvosmisleno značenje. S jedne strane digitalna tehnologija nudi mogućnosti za učenje, kreativnost i socijalnu povezanost dok s druge strane nosi rizik za fizičko i mentalno zdravlje, sigurnost i opću dobrobit djeteta. U novijoj literaturi smatra se da se učinci pojavljuju na sljedećim razinama : kognitivni, uvjerenja, stavovi, fiziološki, ponašanje (24).

Tablica 2. *Razine na koje utječe digitalna tehnologija.*

Razina	Utjecaj digitalne tehnologije
1. Kognitivna	Nova informacija, značenje ili poruka dobivena putem digitalnih tehnologija. Pojedinci mogu prepoznati obrasce, kombinirati izvore informacija i informacije u nova ponašanja.
2. Uvjerenja	Osoba ne može potvrditi svaku poruku dobivenu putem digitalnih tehnologija, ali može odlučiti vjerovati porukama o događajima, ljudima,

mjestima i idejama s kojima se nikad nije susrela.

3. Stavovi	Poruke bez obzira na namjenu često pokreću prosudbe odnosno stavove o prezentiranim temama.
4. Fiziološka	Sadržaj može potaknuti automatsku fizičku reakciju, često manifestiranu reakcijom borbe ili bijega.
5. Ponašanje	Reakcijom pojedinca i uključenosti u pojedini sadržaj bilježe se promjene u ponašanju.

IZVOR: Gebru A. Children and Screen Media Effects: Theoretical Underpinnings, Empirical Observations and Policy Implications. Amanuel East African Journal of Social Sciences and Humanities. (Internet). 2021.;6(2):83–100.

Postoji i niz dobro provjerenih teorija kako i zašto mediji mogu utjecati na djecu:

- Teorije učenja: One govore o načinu na koji ljudi stječu znanje i ponašanje. Istraživanja su pokazala da se vrlo dobro uči iz virtualnih iskustava kao i iz iskustava u stvarnom svijetu.
- Teorija scenarija: Iskustva koja se često događaju uzrokuju da mozak povezuje stvari koje su povezane s tim iskustvom. Ako se određeni scenarij uvijek iznova ponavlja u sadržaju koji pojedinac vidi on može postati dio vlastitog scenarija kako se ponašati u sličnim situacijama.
- Opći model učenja: Promatra ponašanje na dvije razine – dugoročno stjecanje osobnih karakteristika koje utječu na ponašanje i kako se te karakteristike pojavljuju u trenutku kada je pojedinac suočen s određenom situacijom.
- Procesi unutar mozga: Sadržaj koji primamo putem digitalnih tehnologija može promijeniti mozak. Stalno izlaganje nasilnom sadržaju može uzrokovati desenzibilizaciju u centrima za emocije u mozgu. Ostali učinci mogu uključivati smanjenu sposobnost koncentracije i fokusiranja, rješavanja problema ili kontrole impulsa (25).

2.3.1. Pozitivni utjecaji digitalne tehnologije

Digitalna tehnologija je sveprisutna i s ograničenom, usmjerenom upotrebom ima svoje pozitivne strane. Ona nudi razne mogućnosti od obrazovanja, komunikacije do stjecanja novih vještina. Kao obrazovni program ne donosi dobrobit djeci ispod 3. godine no postoji dugoročne znatne koristi za djecu iznad 3. godine za stjecanje specifičnog znanja. Učenje kroz knjige većini djece nije zanimljivo. Digitalna tehnologija nudi inovativne i zanimljive pristupe kojima djeca stječu vještine u područjima kao što su pismenost, gramatika, matematika, znanost i slično. Igra ima značajnu ulogu u odgoju putem videa i slika koje se koriste u obrazovnim kampanjama. Ključna karakteristika čovjeka je znatiželja. Izvori informacija danas nisu samo knjige i enciklopedije već je pred djecom pristup beskonačnom rasponu informacija gdje mogu zadovoljiti svoju znatiželju (25). Brojna istraživanja su pokazala kako se digitalna tehnologija može uspješno koristiti kao sredstvo socijalizacije djeteta (26). Internet pruža mogućnosti za društveno povezivanje, pogotovo za djecu koja bi se inače borila za uspostavljanje veze, kao djeca ruralnih područja ili djeca s invaliditetom (25).

2.3.2. Negativni utjecaji digitalne tehnologije

Pretilost je jedan od najčešće zabilježenih ishoda uvjetovan smanjenom tjelesnom aktivnošću i izloženosti digitalnim tehnologijama. Dugotrajno sjedenje i izloženost ekranu smanjuje tjelesnu aktivnost. Stalna izloženost reklamama nezdrave prehrane utječe na prehrabene navike djece gdje će u kombinaciji sa upotrebom digitalne tehnologije djeca posegnuti za nezdravim grickalicama. Na metabolizam djeteta utječe i nedostatak sna koji je povezan s upotrebom digitalne tehnologije u kasne večernje sate. Jedna od čestih tema je utjecaj nasilnih sadržaja na djecu. Nasilni sadržaji mogu dovesti do manjka empatije, doživljavanja svijeta kao okruženje koje izaziva strah (24). Izloženost nasilnim igrama čimbenik rizika je za agresivno ponašanje. Nedostatak sna je sve češći među djecom čiji je glavni krivac digitalna tehnologija. Studije su pokazale da vrijeme pred ekranom ima negativan učinak na zdravlje spavanja (27). Problemi s kvalitetom sna mogu dovesti do umora tijekom dana, nepažnje tijekom nastave u školi, razdražljivog ponašanja i agresije. Upotreba digitalne tehnologije povezana je i s poteškoćama održavanja pažnje. Brzi protok informacija može smanjiti sposobnost da se dijete usredotoči na jednu aktivnost jer je naviklo na stalne stimulacije. S obzirom na konzumaciju gotovih

informacija koje ne zahtijevaju razmišljanje utječe na razvoj vještina kritičkog razmišljanja i sposobnosti rješavanja zadataka. Prekomjerna upotreba digitalnih tehnologija isto tako može omesti razvoj socijalnih vještina te smanjuje vrijeme koje djeca provode u slobodnoj igri. Sve veći problem modernog društva jesu nezadovoljstvo vlastitim tijelom, slikom tijela i nisko samopoštovanje povezano s fizičkim izgledom (25).

2.4. Uloga roditelja u nadzoru upotrebe digitalne tehnologije

Uloga roditelja postaje sve važnija kada je u pitanju upotreba digitalne tehnologije i to ne samo u nadzoru upotrebe i ograničavanju već na aktivno usmjeravanje i učenju digitalne pismenosti. Digitalna pismenost se definira kao sposobnost korištenja digitalne tehnologije: od pristupa, procjene, korištenja informacija i komunikacije na društveno odgovoran način. Ključ za stvaranje sigurnog okruženja jesu otvorena komunikacija i razumijevanje tehnologije. Roditelji se razlikuju u vrstama strategija kada je riječ o digitalnoj tehnologiji. Neki od roditelja stvaraju određeni kutak u svojim domovima gdje će se koristiti digitalna tehnologija ili koriste oblik digitalne tehnologije koji im pruža mogućnost zajedničkog korištenja bilo za igru ili učenje. Za razliku od toga neki roditelji djeci omogućuju upotrebu kao nagradu za dobro ponašanje ili pristup mobilnim uređajima dok su u čekaonici doktora, dućanu ili kafiću kako bi se djeca sama zabavljala (28). U nekim slučajevima roditelji svojoj djeci omogućuju korištenje prije spavanja u svojoj sobi kako bi oni mogli imati vremena za sebe. Načini na koje roditelji ograničavaju i nadziru upotrebu digitalne tehnologije: postavljanje ograničenja vremena i sadržaja (restriktivno posredovanje), raspravljanje o sadržaju i davanje objašnjenja ili uputa djetetu radi povećanja sigurnosti, podizanja kritičke svijesti ili stimuliranje ishoda učenja (aktivno posredovanje), namjerno zajedničko korištenje medija s djetetom uglavnom u zabavne ili obrazovne svrhe (29). Način koji će roditelj odabrati svakako ovisi o spolu roditelja, bračnom statusu, dobi, obrazovanju i vlastitoj upotrebi digitalne tehnologije. Ovi čimbenici definiraju okolnosti za roditeljevo sudjelovanje u odgoju djeteta i raspodjeli vremena i truda za usmjeravanje upotrebe digitalne tehnologije djece (30). Jedan od čimbenika koji isto ima utjecaj je stav roditelja. Stav se može definirati kao percepcija pojedinca o objektu, osobi, ustanovi ili događaju. Ovisno o pozitivnim ili negativnim stavovima roditelja o digitalnoj tehnologiji ovisit će i način na koji

dijete upotrebljava digitalnu tehnologiju. Roditelji igraju važnu ulogu u interakciji djeteta i digitalne tehnologije odlučujući o pitanjima vrsti i učestalosti upotrebe digitalne tehnologije (31).

3. CILJEVI I HIPOTEZE

Glavni cilj istraživanja je ispitati stavove roditelja prema postavljanju pravila i ograničenja vezano za korištenje digitalne tehnologije kod djece.

Specifični ciljevi su:

1. *Ispitati utjecaj digitalne tehnologije na dnevni raspored djeteta.*
2. *Ispitati postoji li razlika u ograničavanju korištenja digitalne tehnologije obzirom na dob roditelja.*
3. *Ispitati stavove roditelja o utjecaju korištenja digitalne tehnologije na psihofizički razvoj djeteta.*

Iz postavljenih ciljeva proizlaze hipoteze:

Hipoteza na glavni cilj: Roditelji ne postavljaju pravila i ograničenja vezano za korištenje digitalne tehnologije kod djece.

1. *Djeca provode više sati na digitalnim tehnologijama nego sa svojim roditeljima i u vanjskim aktivnostima.*
2. *Roditelji iznad 45. godine starosti postavljaju veća ograničenja korištenja digitalne tehnologije kod djece u odnosu na roditelje mlađe od 45. godina.*
3. *Roditelji smatraju da korištenje digitalne tehnologije nema utjecaj na psihofizički razvoj djeteta.*

4. MATERIJALI I METODE

4.1. *Ispitanici/materijali*

Istraživanje je provedeno na uzorku od 80 ispitanika u pedijatrijskoj ordinaciji Primarne zdravstvene zaštite – Specijalistička pedijatrijska ordinacija dr. Marina Kojčin u razdoblju od 15. travnja 2024. godine do 15. svibnja 2024. godine. U istraživanju su zastupljena oba spola u dobi od 18 do 50 godina, s prebivalištem u Republici Hrvatskoj.

Kriteriji uključenja: roditelji čija djeca oba spola pripadaju dobnoj skupini 2-11 godine.

Kriteriji isključenja: roditelji djece koja su mlađa od 2 godine i starija od 11 godina, roditelji čija djeca imaju poteškoće u psihofizičkom razvoju.

Način izbora uzorka bio je neprobabilistički – redosljedom dolaska u ordinaciju prema kriterijima uključenja i uzorkom dobrovoljca.

4.2. *Postupak i instrumentarij*

Podaci su prikupljeni pomoću pismene ankete koju je kreirala autorica ovog istraživanja. Anketa je podijeljena prilikom dolaska u pedijatrijsku ordinaciju Primarne zdravstvene zaštite – Specijalistička pedijatrijska ordinacija dr. Marina Kojčin. Anketa se sastoji od 39 pitanja podijeljenih u tri dijela. U prvom dijelu ankete nalazilo se prvih 8 pitanja kojima su se prikupljali socio-demografski podaci (dob roditelja, spol roditelja, stupanj obrazovanja, bračni status, broj djece, dob djeteta, koju ustanovu pohađa dijete). Drugi dio sadržavao je 16 pitanja koja su ispitivala iskustvo i navike roditelja o upotrebi digitalne tehnologije u djece. Kod pitanja prvog i drugog dijela davali su se odgovori jednostavnog odabira. Treći dio ankete odnosio se na stavove roditelja prema postavljanju pravila i ograničenja korištenja digitalne tehnologije kod djece i njenom utjecaju na psihofizički razvoj djeteta. Treći dio ankete bio je koncipiran prema Likertovoj skali i sadržavao je 15 pitanja.

Pitanjima od 19 – 24 pokušao se izmjeriti utjecaj digitalne tehnologije na dnevni raspored djeteta. Navedena pitanja konstruirana su s pretpostavkom kako roditelji koji su nezaposleni, obitelji s više djece i djeca koja pohađaju vrtić, školu i neke popratne aktivnosti i više vremena borave vani, manje koriste digitalnu tehnologiju. U pitanjima od 14 – 19 dobivene su informacije o vremenu korištenja digitalne tehnologije, nadziru li roditelji uporabu i postavljaju li ograničenja korištenja digitalne tehnologije te na koji način roditelji provode nadzor i ograničenja.

Pitanja koja su ispitivala stavove roditelja o postavljanju pravila i ograničavanju korištenja digitalne tehnologije kod djece predškolske i školske dobi bila su koncipirana prema Likertovoj skali od 25 do 33 pitanja. Odgovori su se bodovali od 1 do 5. Za svako pitanje ponuđeno je 5 ocjena pri čemu 1 označava – u potpunosti se slažem, 2 – ne slažem se, 3 – niti se slažem, niti se ne slažem, 4 – slažem se i 5 – u potpunosti se slažem. Veća učestalost odgovora s 4 i 5 ukazivala je na pozitivan stav o postavljanju pravila i ograničavanju korištenja digitalne tehnologije. Odgovorima je bilo moguće ostvariti bodove u rasponu od 9 – 45. Ispitanici koji su ostvarili 9 – 20 bodova svrstani su u skupinu da ne postavljaju pravila i ograničenja, ispitanici sa ostvarenih 21 – 39 bodova svrstani su u skupinu djelomične uspostave pravila i ograničenja, dok su ispitanici u rasponu od 40 – 45 bodova postavili jasna pravila i ograničenja o korištenju digitalne tehnologije.

Pitanjima od 34. do 39. dobivene su informacije o stavovima roditelja vezano za utjecaj korištenja digitalne tehnologije na psihofizički razvoj djeteta. Odgovori su se bodovali prema Likertovoj skali u rasponu od 1 do 5 kojima je bilo moguće ostvariti bodove od 6-30. Ispitanici koji su ostvarili 6-14 bodova svrstani su u skupinu da pretjerano korištenje digitalne tehnologije nema utjecaj na zdravlje djeteta, ispitanici sa ostvarenih 15 – 24 bodova svrstani su u skupinu djelomičnog utjecaja na zdravlje djeteta, dok su ispitanici u rasponu od 25 – 30 bodova odgovorili da pretjerano korištenje digitalne tehnologije nepovoljno utječe na psihofizički razvoj djeteta.

Prikupljanje se provodilo individualno. Kvaliteta ispunjavanja ankete bila je osigurana prethodnim pojedinačnim pojašnjenjem načina ispunjavanja i obrazloženjem svrhe ispunjavanja ankete. Anketa se provodila u prostoru pedijatrijske ordinacije Primarne zdravstvene zaštite gdje je bila osigurana privatnost ispitanika. Podjelu ankete i objašnjenja davala je autorica rada. Predviđeno vrijeme ispunjavanja ankete bilo je 15 minuta.

4.3. *Statistička obrada podataka*

Varijable koje su se ispitivale u istraživanju su demografski podaci (dob, spol, stupanj obrazovanja, zaposlenje, bračni status, broj djece, dob djece, koju ustanovu djeca pohađaju), a mjerili su se nominalnom ljestvicom i broj ispitanika činio je omjernu varijablu. Sljedeća varijabla koja se ispitivala je iskustvo ispitanika koje je prikazano nominalnom ljestvicom i postotkom. Analiza slaganja/neslaganja s tvrdnjama o postavljanju pravila i ograničavanju korištenja digitalne tehnologije kod djece predškolske i školske dobi prikazana je numeričkim podacima aritmetičkom sredinom i standardnom devijacijom za prikazivanje normalnih distribucija. Razlike između kategorijskih varijabli testirane su Hi-kvadrat testom te t-testom. Podaci anketa uneseni su u Microsoft Excel (program Excel® programskog paketa Microsoft Office) gdje su analizirani podaci prikazani tablično i grafički koristeći se metodama deskriptivne statistike. Također, statistička analiza provodila se uz uporabu programa MedCalc (verzija 14.12.0, tvrtka MedCalc Software bvba), uz postavljanje razine značajnosti na $p < 0,05$.

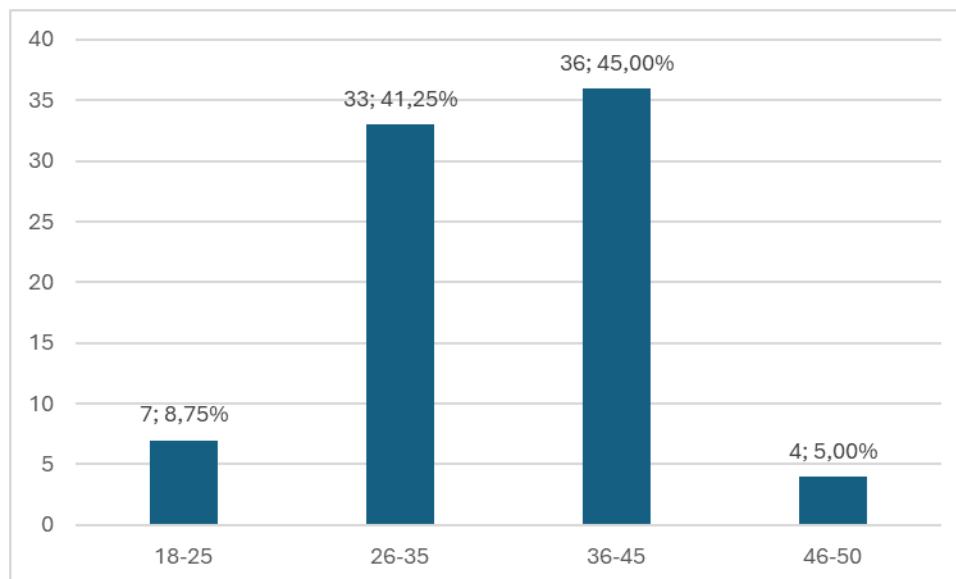
4.4. *Etički aspekti istraživanja*

Popunjavanje upitnika bilo je potpuno dobrovoljno i anonimno. Ispitanici su imali pravo odustati od sudjelovanja u istraživanju u bilo kojem trenutku, sve do predaje ispunjenog upitnika, bez obaveze navođenja razloga za odustajanje.

Nije bilo potrebno tražiti odobrenje Etičkog povjerenstva za biomedicinska istraživanja Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci jer je istraživanje bilo niskog rizika. Svi ispitanici bili su upoznati s time usmenim i pismenim putem, navedeno na početku upitnika, prije ispunjavanja upitnika.

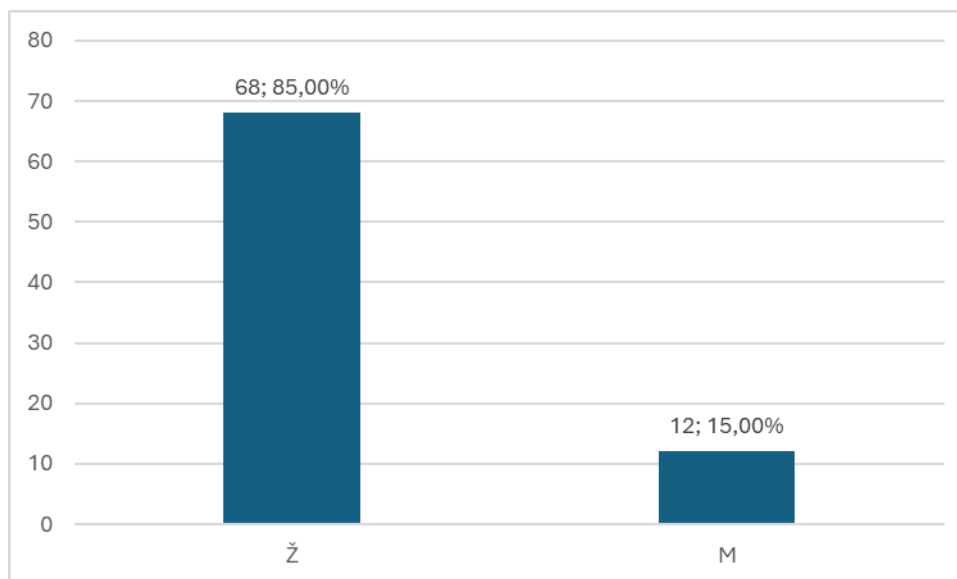
5. REZULTATI

U istraživanju je sudjelovalo 80 ispitanika.

Slika 1. Broj ispitanika prema dobi

Od ukupnog broja ispitanika, 36 (45,00%), pripadalo je dobnoj skupini od 36 – 45 godina, dok najmanji broj ispitanika, njih 4 (5,00%), pripadao dobnoj skupini od 46 – 50 godina (5,00%).

Slika 2. Broj ispitanika prema spolu

Slika 2. prikazuje raspodjelu ispitanika prema spolu. Od 80 ispitanika ženskih ispitanika bilo je 68 (85,00%) i muških 12 (15,00%).

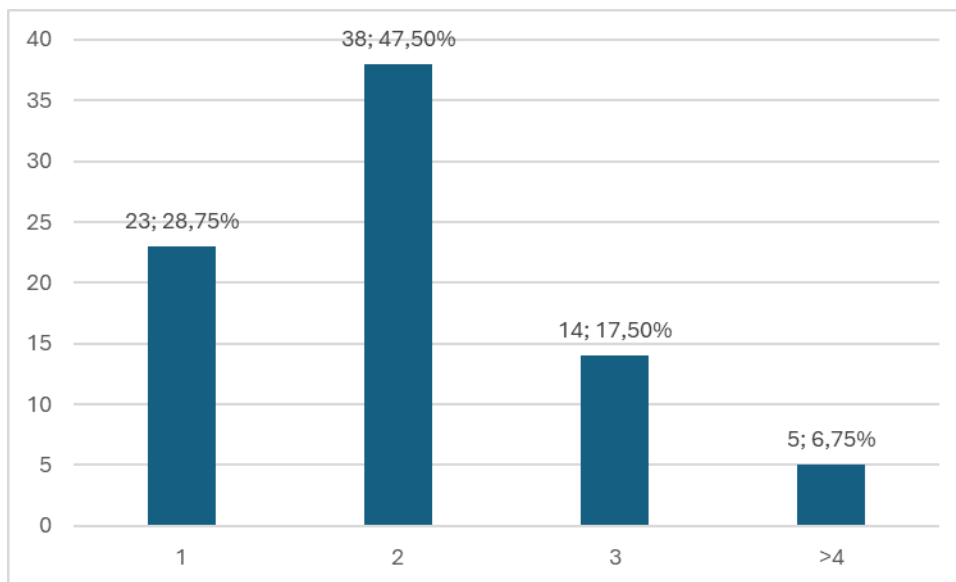
Tablica 3. Demografske karakteristike ispitanika

Demografske karakteristike		Broj (%) ispitanika
Spol	Muški	12 (15,00)
	Ženski	68 (85,00)
Dob	18-25	7 (8,75)
	26-35	33 (41,25)
	36-45	36 (45,00)
	46-50	4 (5,00)
Stupanj obrazovanja	NKV - bez škole ili nezavršena osnovna škola	1 (1,25)
	PKV, NSS - završena osnovna škola	0 (0,00)
	KV, VKV - srednja škola do 3 godine	11 (13,75)
	SSS - srednja škola u trajanju od 4 ili više godina	38 (47,50)
	VŠŠ - 1. stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	13 (16,25)
	VSS - diplomski fakultet, magisterij, doktorat	17 (21,25)
Zaposlenje	Zaposlen/a	69 (86,25)
	Nezaposlen/a	11 (13,75)
Bračni status	U braku	57 (71,25)
	Samohrani roditelj	4 (5,00)
	Nevjenčani par	19 (23,75)
Ukupno		80 (100,00)

U Tablici 3 prikazane su demografske karakteristike ispitanika, obuhvaćajući spol, dob, stupanj obrazovanja, zaposlenje i bračni status. Podaci dobi i spola ispitanika prikazani su na slikama 1 i 2. S obzirom na obrazovanje, 38 (47,50%) ispitanika ima SSS – srednja škola u trajanju od 4 ili više godina, 17 (21,25%) ima visoko obrazovanje (VSS) i 13 (16,25%) ispitanika završilo je višu školu ili stručni studij. Također, 11 (13,75%) ispitanika ima srednju školu do 3 godine (KV, VKV), dok samo jedan ispitanik (1,25%) nema završenu osnovnu školu (NKV).

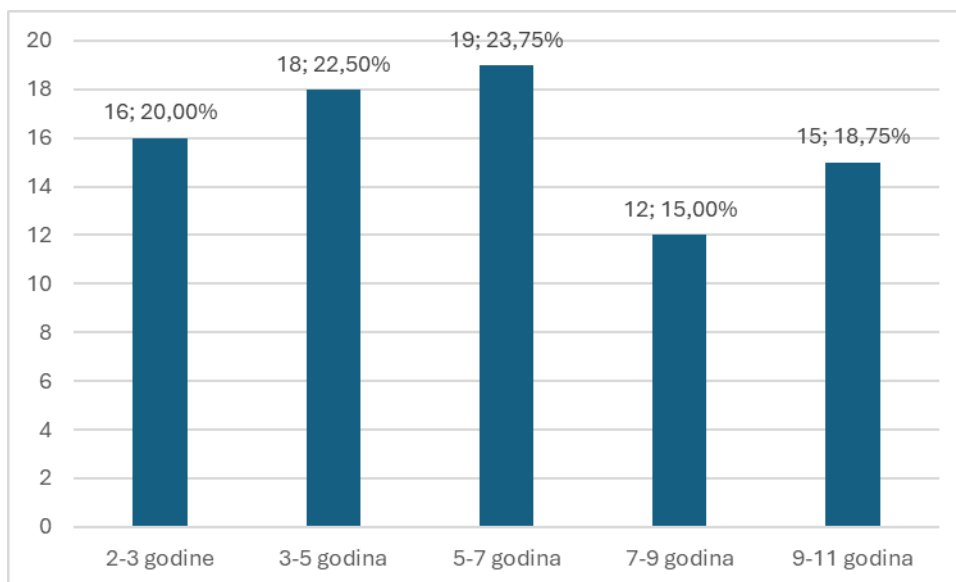
Što se tiče zaposlenja, 69 (86,25%), ispitanika je zaposlena, a 11 (13,75%) ispitanika nezaposleno.

Bračni status ispitanika također je varirao, pri čemu je 57 (71,25%), ispitanika u braku, 19 (23,75%) ispitanika je u nevjenčanim parovima, a 4 (5,00%) ispitanika su samohrani roditelji.

Slika 3. Broj djece

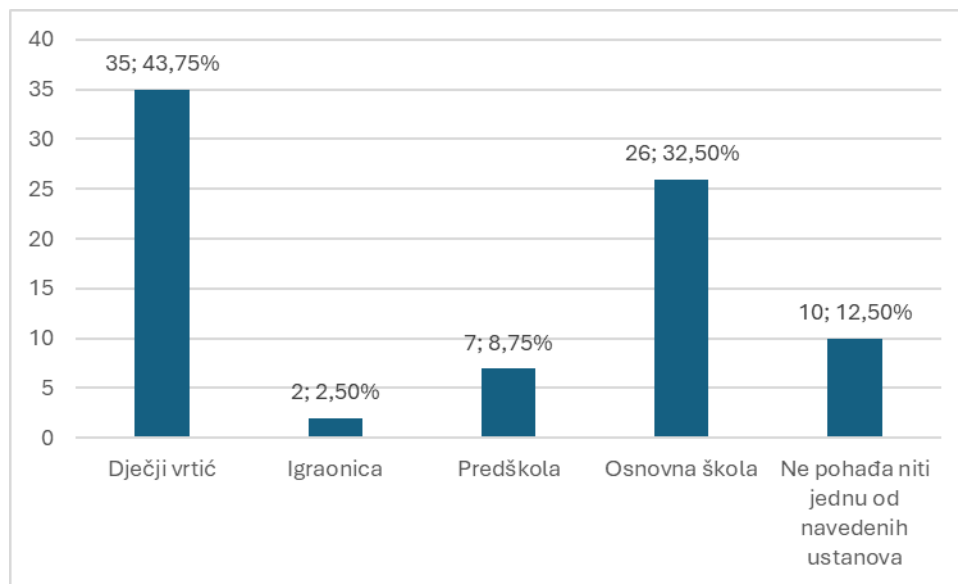
Na slici 3 prikazani su podaci broja djece u obitelji. Najveći broj ispitanika, njih 38 (47,50%), ima dvoje djece dok najmanji broj ispitanika, njih 5 (6,25%), ima četvero i više djece.

Slika 4. Dob djece

Prema dobnoj raspodjeli, najveći broj djece pripada dobnoj skupini od 5 do 7 godina, s ukupno 19 djece, što čini 23,75% od ukupnog broja ispitanika. Slijedi dobna skupina od 3 do 5

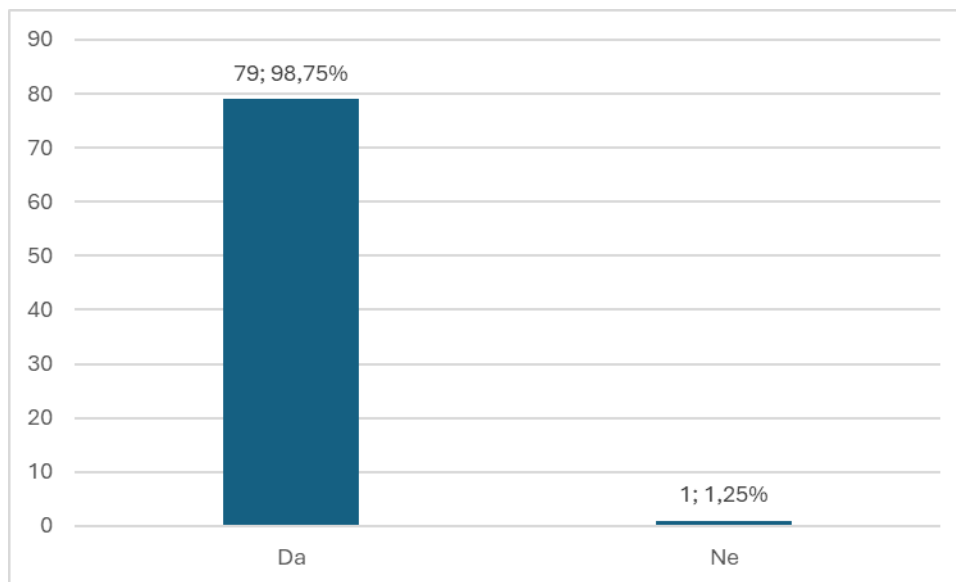
godina, koja obuhvaća 18 djece, odnosno 22,50% od ukupnog broja ispitanika. Dobna skupina od 2 do 3 godine ima 16 djece, što čini 20,00% ukupnog uzorka. Nadalje, 15 djece, odnosno 18,75% od ukupnog broja pripada dobnoj skupini od 9 do 11 godina. Najmanji broj djece je u dobnoj skupini od 7 do 9 godina, sa svega 12 djece, što čini 15,00% od ukupnog broja ispitanika.

Slika 5. Učestalost pohađanja određenih ustanova

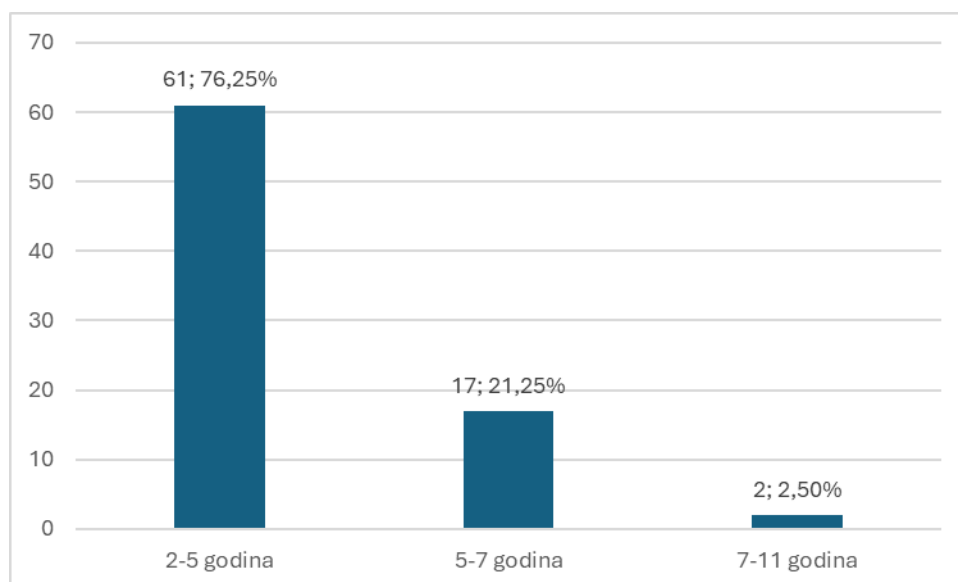
Slika 5 prikazuje učestalost pohađanja određenih ustanova. Od 80 ispitanika 35 (43,75%), odgovorilo je kako njihovo dijete/njihova djeca pohađaju dječji vrtić. dok 2 (2,50%), djece pohađa igraonicu, a 10 (12,50%) ispitanika odgovorilo je da njihovo dijete ne pohađa niti jednu od navedenih ustanova.

Slike 6 do 11 i Tablice 4 do 7 prikazuju odgovore ispitanika na pitanja vezana uz iskustva i navike roditelja o upotrebi digitalne tehnologije kod djece. Rezultati pružaju uvid u način na koji roditelji percipiraju i upravljaju digitalnim aktivnostima svoje djece, obuhvaćajući različite aspekte poput vremena provedenog pred ekranom, svrhe korištenja tehnologije, te stavova roditelja prema njenom utjecaju na razvoj djece.

Slika 6. Pristup digitalnoj tehnologiji

Prema podacima, od ukupno 80 ispitanika, samo 1 ispitanik (1,25%) je naveo da njegovo dijete nema pristup digitalnoj tehnologiji, dok je njih 79 (98,75%), odgovorilo da njihova djeca imaju pristup digitalnoj tehnologiji.

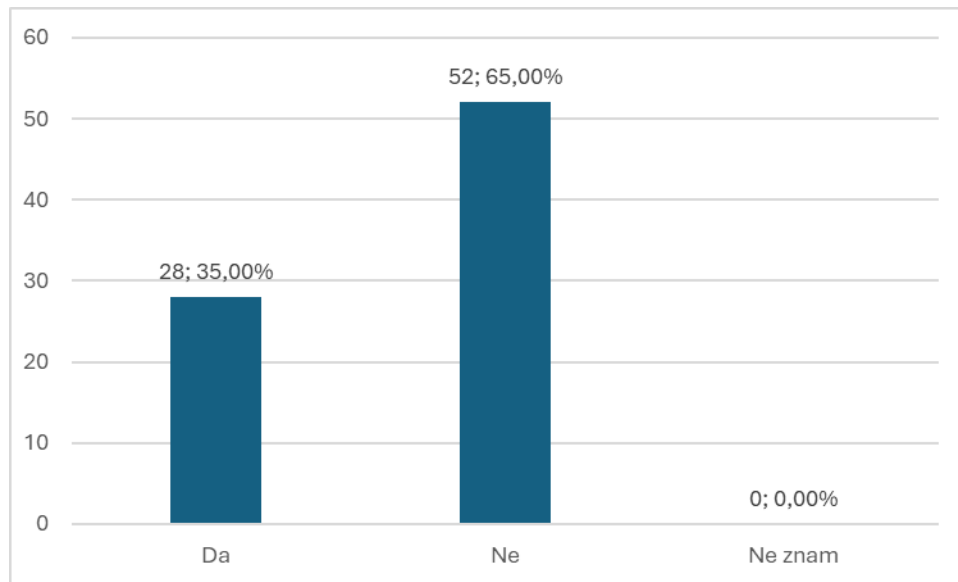
Slika 7. Početak korištenja digitalne tehnologije

Rezultati pokazuju da 61 (76,25%) djece koje se počelo služiti digitalnom tehnologijom pripada dobnoj skupini od 2-5 godine, 17 (21,25%) djece pripada dobnoj skupini od 5-7 godine i 2 (2,50%) djece pripada dobnoj skupini od 7-11 godine.

Tablica 4. Vrsta korištene digitalne tehnologije

Koju digitalnu tehnologiju Vaše dijete koristi?	Broj (%) ispitanika
TV	13 (16,25)
Mobilni telefon	9 (11,25)
Tablet	2 (2,50)
Ne koristi digitalnu tehnologiju	0 (0,00)
TV i mobilni telefon	32 (40,00)
TV i tablet	3 (3,75)
Mobilni telefon i tablet	1 (1,25)
TV, mobilni telefon i tablet	17 (21,25)
Ukupno	80 (100,0)

Prema podacima iz Tablice 4, TV i mobilni telefon zajedno predstavljaju najčešće korištene digitalne tehnologije među djecom, pri čemu 32 roditelja (40,00%) navodi da njihovo dijete koristi upravo ovu kombinaciju uređaja. Samo TV koristi 13 (16,25%) djece, samo mobilni telefon koristi 9 (11,25%) djece. Tablet kao jedini uređaj koristi 2 djece (2,50). Kombinacija TV-a i tableta je zastupljena kod 3 djece (3,75%), dok je kombinacija mobilnog telefona i tableta rijetka, samo 1 (1,25%) dijete koristi ovu kombinaciju. Od 80 ispitanika čak 17 djece (21,25%) koristi sve tri vrste uređaja – TV, mobilni telefon i tablet, a niti jedan roditelj nije naveo da njihovo dijete uopće ne koristi digitalnu tehnologiju.

Slika 8. Korištenje društvenih mreža

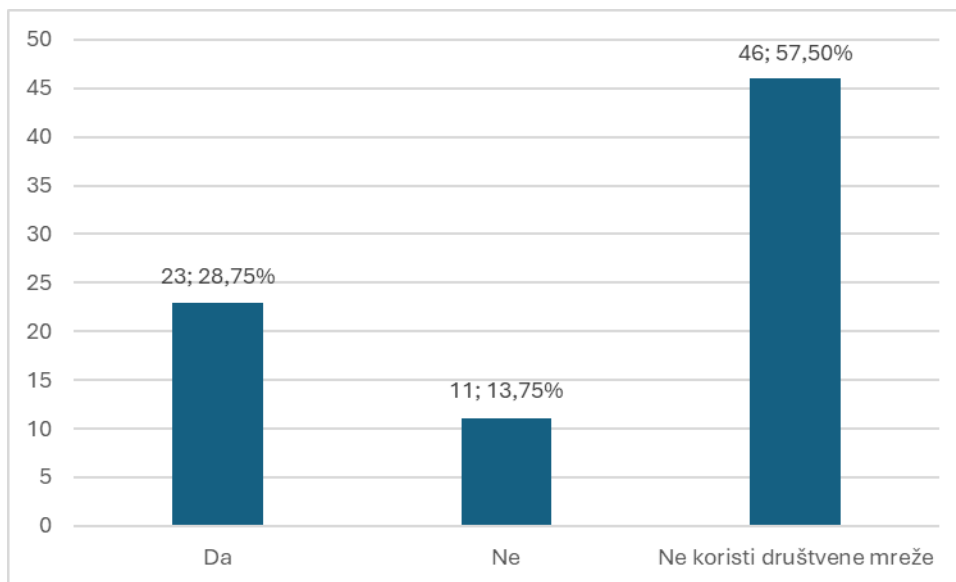
Od ukupno 80 ispitanika, 28 (35,00%) roditelja je potvrdilo da njihovo dijete koristi društvene mreže, dok 52 (65,00%) roditelja navodi da njihova djeca ne koriste ove platforme.

Tablica 5. Društvene mreže koje djeca koriste

Koje društvene mreže Vaše dijete koristi?	Broj (%) ispitanika
Facebook	0 (0,00)
Instagram	0 (0,00)
TikTok	0 (0,00)
WhatsApp	0 (0,00)
Viber	1 (1,25)
Youtube	15 (18,75)
Snapchat	0 (0,00)
Ostalo:	0 (0,00)
Ne znam	0 (0,00)
Ne koristi društvene mreže	45 (56,25)
Tik Tok, Youtube	4 (5,00)
TikTok, Snapchat	2 (2,50)

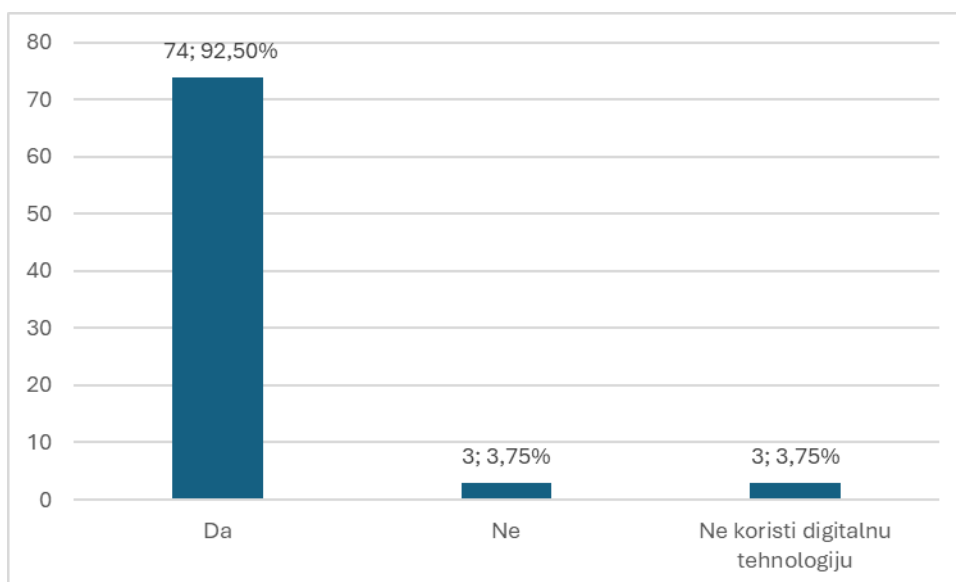
Viber, Youtube	2 (2,50)
TikTok, Viber, Snapchat	1 (1,25)
WhatsApp, Viber, Youtube	1 (1,25)
Viber, Youtube, Snapchat	1 (1,25)
TikTok, Viber, Youtube	1 (1,25)
TikTok, Viber, Youtube, Snapchat	2 (2,50)
WhatsApp, Viber, Youtube, Snapchat	2 (2,50)
Facebook, TikTok, Viber, Youtube	1 (1,25)
Instagram, TikTok, WhatsApp, Viber, Youtube	1 (1,25)
Facebook, TikTok, WhatsApp, Viber, Youtube, Snapchat	1 (1,25)
Ukupno	80 (100,0)

Prema rezultatima iz Tablice 5, najčešće korištena društvena mreža među djecom je YouTube, koju koristi 15 ispitanika (18,75%). Većina djece, njih 45 (56,25%), uopće ne koristi društvene mreže. Ostale društvene mreže, kao što su Facebook, Instagram, TikTok, WhatsApp i Snapchat, koriste se znatno rjeđe, a mnoge od njih nisu korištene uopće kada se promatraju pojedinačno. Viber koristi samo 1 ispitanik (1,25%). Kombinacije različitih mreža prisutne su kod manjeg broja djece. Na primjer, 4 ispitanika (5,00%) koriste TikTok i YouTube zajedno, dok po 2 ispitanika (2,50%) koriste kombinacije TikToka i Snapchata, Vibera i YouTubea, te TikToka, Vibera, YouTubea i Snapchata. Ostale kombinacije društvenih mreža koristi po 1 ispitanik (1,25%).

Slika 9. Lozinka djeteta za pristup društvenim mrežama

Od 80 ispitanika, 11 (13,75%) ispitanika nema lozinku za pristup društvenim mrežama svog djeteta. Lozinku za pristup društvenim mrežama ima 23 (28,75%) ispitanika, dok preostalih 46 (57,50%) ispitanika iskazuje kako njihova djeca ne koriste društvene mreže.

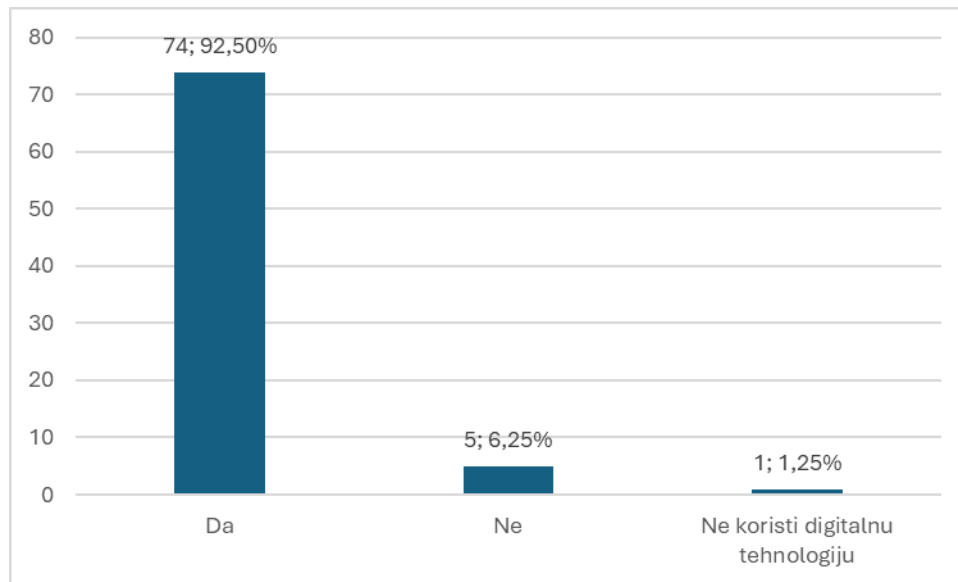
Slika 10. Nadziranje korištenja digitalne tehnologije

Od 80 ispitanika, 74 ispitanika (92,50%) nadzire korištenje digitalne tehnologije svog djeteta. Samo 3 ispitanika (3,75%) ne nadzire korištenje digitalne tehnologije, dok 3 ispitanika (3,75%) navode da njihovo dijete ne koristi digitalnu tehnologiju.

Tablica 6. Način nadziranja korištenja digitalne tehnologije djeteta

Na koji način nadzirete korištenje digitalne tehnologije Vašeg djeteta?	Broj (%) ispitanika
Zajedničko korištenje digitalne tehnologije	21 (26,25)
Vremensko ograničavanje korištenja digitalne tehnologije	27 (33,75)
Korištenje digitalne tehnologije u zajedničkim prostorijama	15 (18,75)
Uspostavljanje jasnih pravila ponašanja na internetu	7 (8,75)
Poticanje korištenja digitalne tehnologije u edukativne svrhe	3 (3,75)
Ne nadzirem	3 (3,75)
Ne koristi digitalnu tehnologiju	4 (5,00)
Ukupno	80 (100,0)

Prema rezultatima iz Tablice 6, najčešće korišteni način nadziranja korištenja digitalne tehnologije kod djece je ograničavanje vremena korištenja digitalne tehnologije, što prakticira 27 (33,75%) ispitanika. S druge strane, najmanje korišteni način nadzora je poticanje korištenja digitalne tehnologije u edukativne svrhe, koju prakticira samo 3 (3,75%) ispitanika te 3 (3,75%) ispitanika ne nadzire korištenje digitalne tehnologije kod svog djeteta/svoje djece.

Slika 11. Ograničenja prilikom korištenja digitalne tehnologije

Prema rezultatima 74 ispitanika (92,50%) postavlja ograničenja svojoj djeci prilikom korištenja digitalne tehnologije, 5 ispitanika (6,25%) ne postavlja nikakva ograničenja, dok 1 ispitanik (1,25%) navodi da njegovo dijete ne koristi digitalnu tehnologiju.

Tablica 7. Vrsta ograničenja prilikom korištenja digitalne tehnologije

Koja ograničenja postavljate Vašoj djeci prilikom korištenja digitalne tehnologije?	Broj (%) ispitanika
Vremensko ograničenje	70 (87,50)
Prostorno ograničenje	3 (3,75)
Ne postavljam ograničenja	6 (7,50)
Ne koristi digitalnu tehnologiju	1 (1,25)
Ukupno	80 (100,0)

Prema rezultatima iz Tablice 7, 70 (87,50%) ispitanika postavlja vremenska ograničenja prilikom korištenja digitalne tehnologije, 3 (3,75%) ispitanika postavlja prostorna ograničenja, a

6 (7,50%) ispitanika ne postavlja nikakva ograničenja, dok 1 (1,25%) navodi da njegovo dijete ne koristi digitalnu tehnologiju.

Tablice 8 do 10 i Slike 12 do 14 prikazuju odgovore ispitanika kojima se prikazuje utjecaj digitalne tehnologije na dnevni raspored djeteta.

Tablica 8. Vrijeme provedeno koristeći digitalnu tehnologiju

Koliko vremena dnevno Vaše dijete provede koristeći digitalnu tehnologiju?	Broj (%) ispitanika
Do 1 sat	32 (40,00)
1 – 2 sata	34 (42,50)
2 – 3 sata	8 (10,00)
3 ili više sati	4 (5,00)
Ne znam	1 (1,25)
Ne koristi digitalnu tehnologiju	1 (1,25)
Ukupno	80 (100,0)

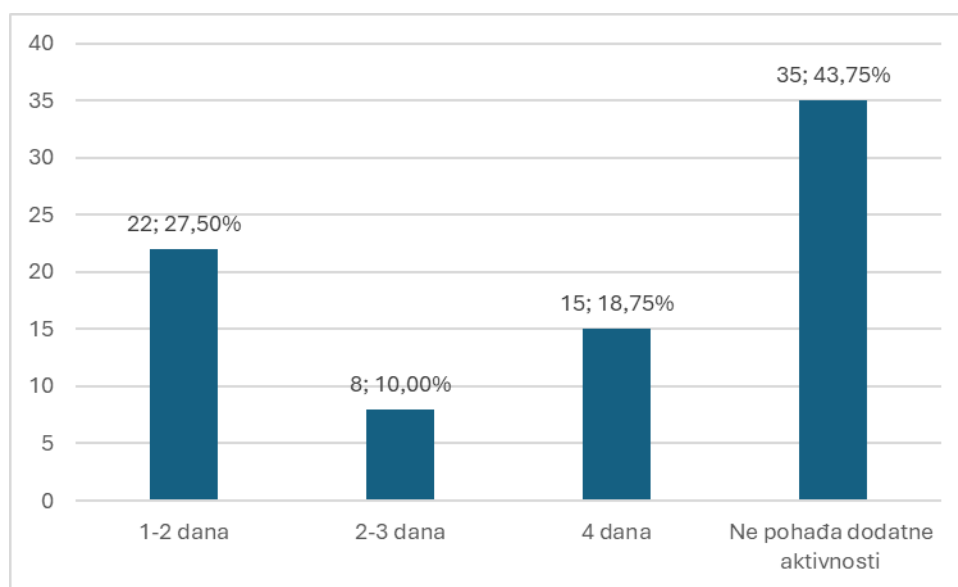
Najviše djece dnevno provede od 1 do 2 sata koristeći digitalnu tehnologiju što se odnosi na 34 (42,50%) ispitanika, dok 4 (5%) njih provede 3 ili više sati. Osim toga, samo jedan ispitanik (1,25%) ne zna koliko vremena dijete dnevno provede koristeći digitalnu tehnologiju.

Tablica 9. Svrha korištenja digitalne tehnologije

U koju svrhu Vaše dijete koristi digitalnu tehnologiju?	Broj (%) ispitanika
U zabavne svrhe	30 (37,50)
U komunikacijske svrhe	2 (2,50)
U edukativne svrhe	7 (8,75)
Ne koristi digitalnu tehnologiju	1 (1,25)
U zabavne i edukativne svrhe	21 (26,25)
U zabavne i komunikacijske svrhe	4 (5,00)

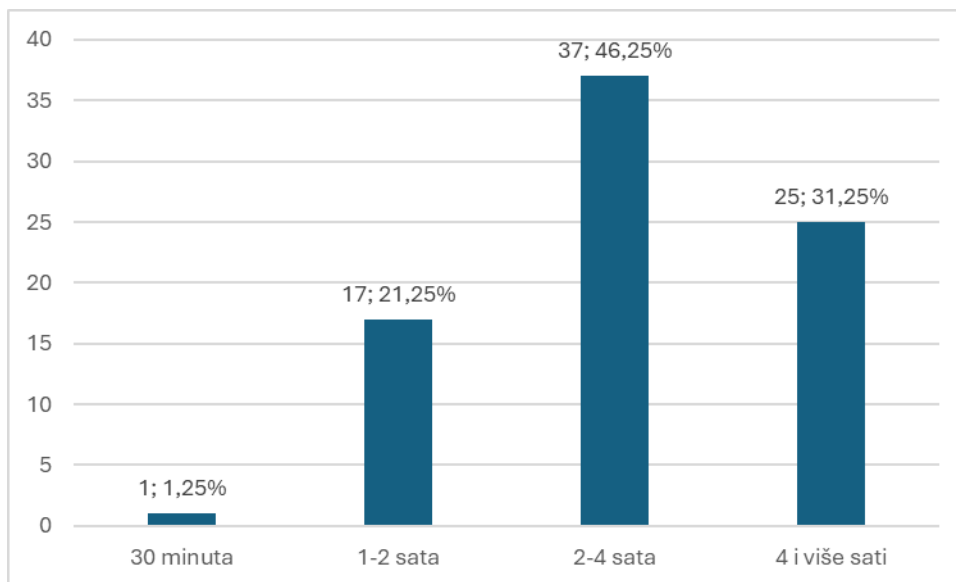
U komunikacijske i edukativne svrhe	1 (1,25)
U zabavne, komunikacijske i edukativne svrhe	14 (17,50)
Ukupno	80 (100,0)

Prema rezultatima iz Tablice 9, 30 (37,50%) ispitanika navodi da djeca koriste digitalnu tehnologiju u zabavne svrhe, a 2 ispitanika (2,50%) u komunikacijske svrhe. Kombinacija zabave i edukacije odnosi se na 21 ispitanika (26,25%).

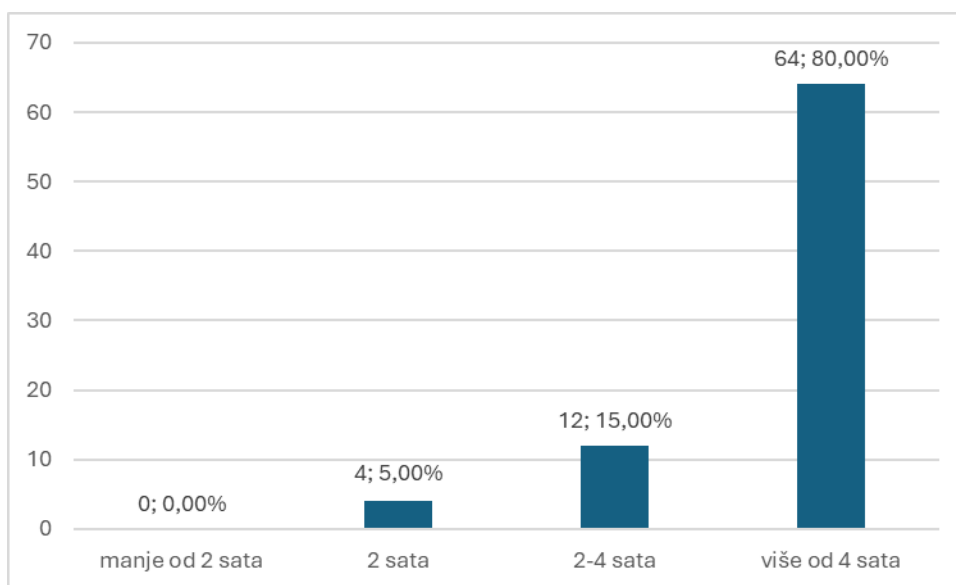
Slika 12. Pohađanje dodatnih aktivnosti

Od 80 ispitanika, 35 (43,75%) ispitanika izjasnilo se kako njihovo dijete tjedno ne pohađa dodatne aktivnosti, dok 22 (27,50%) ispitanika izjasnilo se kako njihovo dijete dodatne aktivnosti tjedno pohađa od 1 do 2 dana tjedno, 8 (10%) ispitanika izjasnilo se kako njihovo dijete dodatne aktivnosti pohađa od 2 do 3 dana, dok djeca od 15 (18,75%) ispitanika dodatne aktivnosti pohađaju 4 dana tjedno.

Slika 13. Boravak djeteta izvan kuće

Od ukupnog broja ispitanika, njih 37 (46,25%) je izjavilo da njihova djeca borave od 2-4 sata dnevno van kuće, dok samo 1 (1,25%) navodi da njegovo dijete dnevno boravi van kuće do 30 minuta, 17 (21,25%) ispitanika izjavilo je da njihovo dijete boravi van kuće između 1 i 2 sata te 25 (31,25%) ispitanika izjavilo je da dijete boravi van kuće 4 sata i više.

Slika 14. Vrijeme roditelja provedeno s djetetom

Više od 4 sata dnevno 64 (80,00%) roditelja provode vrijeme sa svojim djetetom, dok samo 2 sata s djetetom provede njih 4 (5,00%). Od 2 do 4 sata s djetetom provede 12 (15,00%) ispitanika.

Tablica 10. Načini provođenja vremena s djetetom

Kako provodite vrijeme sa svojim djetetom?	Broj (%) ispitanika
U prirodi (šetanje, planinarenje, igranje sporta)	5 (6,25)
Igranje društvenih igara	1 (1,25)
Čitanje	0 (0,00)
Zajedničko odrađivanje kućanskih poslova	1 (1,25)
Ostalo: putovanje, školske obaveze	2 (2,50)
U prirodi + igranje društvenih igara	8 (10,00)
U prirodi + čitanje	4 (5,00)
U prirodi + zajedničko odrađivanje kućanskih poslova	5 (6,25)
Čitanje + zajedničko odrađivanje kućanskih poslova	1 (1,25)
U prirodi+ igranje društvenih igara + zajedničko odrađivanje kućanskih poslova	14 (17,50)
U prirodi + igranje društvenih igara+ zajedničko odrađivanje kućanskih poslova	8 (10,00)
U prirodi + igranje društvenih igara + čitanje	9 (11,25)
U prirodi + igranje društvenih igara + čitanje + zajedničko odrađivanje kućanskih poslova	22 (27,50)
Ukupno	80 (100,0)

Najčešći način na koji roditelji provode vrijeme s djetetom uključuje kombinaciju aktivnosti poput boravka u prirodi, igranja društvenih igara, čitanja i zajedničkog odrađivanja kućanskih poslova, što prakticira 22 (27,50%) ispitanika. Niti jedan ispitanik (0,00%) nije samostalno odabrao čitanje kao jedinu aktivnost. Od 80 ispitanika, 5 (6,25%) ispitanika provodi vrijeme u prirodi, dok 1 (1,25%) provodi vrijeme igranjem društvenih igara ili zajedničkim odrađivanjem kućanskih poslova. Ostale aktivnosti uključuju putovanje i školske obaveze, koje prakticira 2 (2,50%) ispitanika. Među kombiniranim aktivnostima, 8 (10,00%) ispitanika provodi

vrijeme u prirodi i igrajući društvene igre, dok 4 (5,00%) kombinira boravak u prirodi s čitanjem. Dodatnih 5 (6,25%) ispitanika provodi vrijeme u prirodi i zajednički odrađuje kućanske poslove. Ostale kombinacije uključuju boravak u prirodi, igranje društvenih igara i zajedničko odrađivanje kućanskih poslova što navodi 14 (17,50%) ispitanika te boravak u prirodi, igranje društvenih igara i čitanje navodi 9 (11,25%) ispitanika.

Tablica 11. Slaganje/neslaganje roditelja s tvrdnjama o postavljanju pravila i ograničavanju korištenja digitalne tehnologije

Tvrđnja	U potpunosti se ne slažem	Ne slažem se	Niti se slažem niti se ne slažem	Slažem se	U potpunosti se slažem	Prosječan zbroj bodova*
Smatram da je važno aktivno sudjelovati u odabiru digitalne tehnologije djeteta.	3 (3,75)	3 (3,75)	10 (12,50)	12 (15,00)	52 (65,00)	4,34 ± 1,08
Dovoljno sam informiran/informirana o aplikacijama koje dijete koristi na svojim digitalnim uređajima	2 (2,50)	0 (0,00)	7 (8,75)	12 (15,00)	59 (73,75)	4,58 ± 0,85
Redovito razgovaram s djetetom o sigurnosti na internetu.	2 (2,50)	0 (0,00)	12 (15,00)	16 (20,00)	50 (62,50)	4,40 ± 0,92
Smatram da je važno postaviti jasna pravila o korištenju digitalnih uređaja unutar obitelji.	0 (0,00)	1 (1,25)	1 (1,25)	7 (8,75)	71 (88,75)	4,85 ± 0,48
Osjećam se dovoljno educiranim/educiranom o potencijalnim rizicima povezanim s online aktivnostima mog djeteta.	1 (1,25)	0 (0,00)	3 (3,75)	24 (30,00)	52 (65,00)	4,58 ± 0,69
Nadzirem redovito online aktivnosti svoga djeteta.	1 (1,25)	2 (2,50)	3 (3,75)	21 (26,25)	53 (66,25)	4,54 ± 0,79
Potičem svoje dijete da koristi digitalne tehnologije u svrhu obrazovanja.	3 (3,75)	3 (3,75)	10 (12,50)	23 (28,75)	41 (51,25)	4,20 ± 1,05
Smatram da je važno razvijati digitalnu pismenost kod djece.	1 (1,25)	2 (2,50)	11 (13,75)	26 (32,50)	40 (50,00)	4,28 ± 0,89
Smatram da je važno postaviti granice kada je u pitanju vrijeme	0 (0,00)	0 (0,00)	2 (2,50)	12 (15,00)	66 (82,50)	4,80 ± 0,46

provedeno pred
digitalnim uređajima.

Ukupno prosječno 40,57 ± 7,21

* aritmetička sredina ± standardna devijacija

Tablica 11 prikazuje stavove roditelja o postavljanju pravila i ograničavanju korištenja digitalne tehnologije kod djece predškolske i školske dobi. Rezultati su prikazani slaganjem/neslaganjem roditelja s tvrdnjama o postavljanju pravila i ograničavanju korištenja digitalne tehnologije. Najpozitivniji stav iskazali su slaganjem s tvrdnjom „Smatram da je važno postaviti jasna pravila o korištenju digitalnih uređaja unutar obitelji.” (4,85 ± 0,48), dok su najmanje pozitivan stav iskazali s neslaganjem s tvrdnjom „Potičem svoje dijete da koristi digitalne tehnologije u svrhu obrazovanja.” (4,20 ± 1,05).

Tablica 12. Stav ispitanika o postavljanju pravila i ograničavanju korištenja digitalne tehnologije

Stav	Broj (%) ispitanika
Ne postavljaju pravila i ograničenja.	0 (0,00)
Djelomična uspostava pravila i ograničenja.	24 (30,00)
Postavljanje jasnih pravila i ograničenja.	56 (70,00)
Prosječan stav po ispitaniku*	40,55 ± 4,91

* aritmetička sredina ± standardna devijacija

U tablici 12 prikazani su rezultati stavova ispitanika o postavljanju pravila i ograničavanju korištenja digitalne tehnologije. Od 80 ispitanika, njih 56 (70,00%) ima pozitivan stav o postavljanju jasnih pravila i ograničenja, dok 24 (30, 00%) ispitanika smatra da je potrebno djelomično postaviti pravila i ograničenja.

Tablica 13. Slaganje/neslaganje roditelja s tvrdnjama o utjecaju korištenja digitalne tehnologije na psihofizički razvoj djeteta

Tvrdnja	U potpunosti se ne slažem	Ne slažem se	Niti se slažem niti se ne slažem	Slažem se	U potpunosti se slažem	Prosječan zbroj bodova*
Smatram da digitalna tehnologija ima utjecaj na psihofizički razvoj djeteta.	0 (0,00)	0 (0,00)	6 (7,50)	20 (25,00)	54 (67,50)	4,60 ± 0,63
Smatram da djeca do druge godine ne bi trebala koristiti digitalne tehnologije.	2 (2,50)	2 (2,50)	8 (10,00)	17 (21,25)	51 (63,75)	4,41 ± 0,95
Smatram da je važno za psihosocijalni razvoj djeteta da više vremena provodi vani.	0 (0,00)	0 (0,00)	2 (2,50)	9 (11,25)	69 (86,25)	4,84 ± 0,43
Smatram da korištenje digitalne tehnologije ima negativan utjecaj na vid, sluh i držanje djeteta.	1 (1,25)	2 (2,50)	8 (10,00)	20 (25,00)	49 (61,25)	4,43 ± 0,87
Smatram da korištenje digitalne tehnologije ima negativan utjecaj na tjelesnu težinu djeteta.	3 (3,75)	6 (7,50)	17 (21,25)	17 (17,50)	40 (50,00)	4,03 ± 1,17
Smatram da korištenje digitalne tehnologije ima negativan utjecaj na tjelesnu aktivnost djeteta.	2 (2,50)	2 (2,50)	13 (16,25)	17 (21,25)	46 (57,50)	4,29 ± 1,00
Ukupno prosječno						26,60 ± 5,05

* aritmetička sredina ± standardna devijacija

Tablica 13 prikazuje stavove roditelja o utjecaju korištenja digitalne tehnologije na psihofizički razvoj djeteta. Rezultati su prikazani slaganjem/neslaganjem roditelja s tvrdnjama. Najpozitivniji stav iskazali su slaganjem s tvrdnjom „Smatram da je važno za psihosocijalni razvoj djeteta da više vremena provodi vani.” (4,84 ± 0,43), dok su najmanje pozitivan stav iskazali s neslaganjem s tvrdnjom „Smatram da korištenje digitalne tehnologije ima negativan utjecaj na tjelesnu težinu djeteta.” (4,03 ± 1,17).

Tablica 14. Stav ispitanika o utjecaju digitalne tehnologije na zdravlje djeteta

Stav	Broj (%) ispitanika
Nema utjecaj na zdravlje djeteta.	1 (1,25)
Djelomični utjecaj na zdravlje djeteta.	20 (25,00)
Nepovoljni utjecaj na zdravlje djeteta.	59 (73,75)
Prosječan stav po ispitaniku*	26,59 ± 3,64

* aritmetička sredina ± standardna devijacija

U tablici 14 prikazani su rezultati stavova ispitanika vezano za utjecaj korištenja digitalne tehnologije na zdravlje djeteta. Od 80 ispitanika, 59 (73,75%) ispitanika smatra da digitalna tehnologija ima nepovoljni utjecaj na zdravlje djeteta, 20 (25,00%) smatra da djelomično utječe na zdravlje djeteta, dok 1 (1,25%) ispitanik smatra da digitalna tehnologija nema utjecaj na zdravlje djeteta.

5.1. Testiranje hipoteza

H1: Roditelji ne postavljaju pravila i ograničenja vezano za korištenje digitalne tehnologije kod djece.

Tablica 15. Broj ispitanika s obzirom na postavljanje pravila i ograničenja vezanih za korištenje digitalne tehnologije kod djece

Postavljanje ograničenja	Broj i (%) ispitanika	Hi kvadrat	P*
Da	74 (92,50)	126,3250	<0,0001
Ne	5 (6,25)		
Ne koristi digitalnu tehnologiju.	1 (1,25)		
Postavljanje pravila	Broj i (%) ispitanika	Hi kvadrat	P*
U potpunosti se ne slažem	0 (0,00)	238,2500	<0,0001
Ne slažem se	1 (1,25)		
Niti se slažem, niti se ne slažem	1 (1,25)		
Slažem se	7 (8,75)		
U potpunosti se slažem	71 (88,75)		
Ukupno	80 (100,00)		

* Hi kvadrat test

Tablica 15 prikazuje postavljanje ograničenja i jasnih pravila vezanih uz korištenje digitalne tehnologije kod djece. Rezultati testiranja s obzirom na razinu značajnosti od 5% pokazuju da postoji statistički značajna razlika u postavljanju ograničenja od strane roditelja ($p < 0,001$; $p < 0,05$). Dakle, hipoteza „Roditelji ne postavljaju pravila i ograničenja vezano za korištenje digitalne tehnologije kod djece“ se odbacuje na temelju ovih rezultata. Većina roditelja, prema ovim podacima, postavlja određena ograničenja vezano za korištenje digitalne tehnologije kod djece.

H2: Djeca provode više sati na digitalnim tehnologijama nego sa svojim roditeljima i u vanjskim aktivnostima.

Tablica 16. Rezultati analize vremena provedenog na različitim aktivnostima

Aktivnost	Prosječno vrijeme (sati)	T - test	P*
Digitalne tehnologije	1,46	-	
Van kuće	3,28	-15,77	<0,001
Sa roditeljima	4,55	-29,58	<0,001
Ukupno	9,29	-45,35	

* T – test

Tablica 16 prikazuje rezultate analize vremena provedenog na različitim aktivnostima. Na temelju p-vrijednosti $p < 0,001$; $p < 0,05$, možemo zaključiti da postoji značajna razlika između vremena provedenog na digitalnim tehnologijama i vremena provedenog van kuće, kao i između vremena provedenog na digitalnim tehnologijama i vremena provedenog sa roditeljima. Djeca provode značajno više vremena van kuće i sa roditeljima nego na digitalnim tehnologijama. Hipoteza: „Djeca provode više sati na digitalnim tehnologijama nego sa svojim roditeljima i u vanjskim aktivnostima“ se odbacuje.

H3: Roditelji iznad 45. godine starosti postavljaju veća ograničenja korištenja digitalne tehnologije kod djece u odnosu na roditelje mlađe od 45. godina.

Tablica 17. Razlika u postavljanju ograničenja korištenja digitalne tehnologije između roditelja mlađih od 45 godina i roditelja starijih od 45 godina

Dob roditelja	Ograničenja prilikom korištenja digitalne tehnologije			P*
	Da	Ne	Ne koristi digitalnu tehnologiju	
< 45 godina	70 (87,50)	5 (6,25)	1 (1,25)	0,843
> 45 godina	4 (5,00)	0 (0,00)	0 (0,00)	
Ukupno	74 (92,50)	5 (6,25)	1 (1,25)	

* Hi kvadrat test

Tablica 17 prikazuje razliku u postavljanju ograničenja korištenja digitalne tehnologije između roditelja mlađih od 45 godina i roditelja starijih od 45 godina. Nije uočena statistički značajna razlika u postavljanju ograničenja korištenja digitalne tehnologije između roditelja mlađih od 45 godina i roditelja starijih od 45 godina ($p=0,843$; $p>0,05$). Hipoteza da roditelji iznad 45 godina postavljaju veća ograničenja korištenja digitalne tehnologije kod djece nije potvrđena.

H4: Roditelji smatraju da korištenje digitalne tehnologije nema utjecaj na psihofizički razvoj djeteta.

Tablica 18. Utjecaj digitalne tehnologije na psihofizički razvoj djeteta

Broj ispitanika	Prosječna ocjena	Standardna devijacija	t-vrijednost	P*
80	4,60	0,63	23,890	0,000

* t-test

Tablica 18 prikazuje stav roditelja prema utjecaju digitalne tehnologije na psihofizički razvoj djeteta. Postoji statistički značajna razlika ($p=0,000$; $p<0,05$), i možemo zaključiti da roditelji smatraju da korištenje digitalne tehnologije ima utjecaj na psihofizički razvoj djeteta te se prema tome ova hipoteza odbacuje.

6. RASPRAVA

Digitalna tehnologija ima sveprisutnu ulogu u modernom društvu, utječući na različite aspekte svakodnevnog života, uključujući način na koji djeca provode svoje vrijeme i kako roditelji upravljaju njihovim digitalnim aktivnostima. U svjetlu ovog trenda, istraživanje je provedeno s ciljem razumijevanja kako roditelji pristupaju upotrebi digitalnih tehnologija kod svoje djece, koji su sociodemografski čimbenici povezani s ovim pristupom, te kako se regulira vrijeme provedeno pred ekranom.

Prema prikupljenim podacima, najveći broj ispitanika pripada dobnoj skupini od 36 do 45 godina (45,00%), dok najmanji broj pripada skupini od 46 do 50 godina (5,00%). Rezultati istraživanja pokazuju da ne postoji statistički značajna razlika u strategijama postavljanja ograničenja upotrebe digitalne tehnologije između roditelja mlađih i starijih od 45 godina. Treba napomenuti kako je promatrani uzorak neravnomjeran te bi rezultati vjerojatno bili drugačiji da je bio podjednak broj ispitanika prema spolu. Obzirom da nisu pronađena slična istraživanja nije moguće dobiti uvid u druge rezultate.

Činjenica da većinu ispitanika čine žene (85,00%) mogla bi ukazivati na to da su majke često dominantne u obiteljskim strukturama kada je riječ o upravljanju dječjim aktivnostima i odgojem. Istraživanje Hiniker i suradnika (2016) pokazuje da su majke u 69% slučajeva te koje organiziraju dnevne aktivnosti djece, prate njihovo obrazovanje i često su glavni autoritet u postavljanju pravila vezanih uz tehnologiju (32).

Kada je riječ o obrazovnoj strukturi ispitanika, 47,50% njih ima završeno srednje obrazovanje dok 37,50% ispitanika ima više i visoko obrazovanje. Istraživanje Valckle i suradnika pokazuje da roditelji s višim stupnjem obrazovanja češće podržavaju djecu „pametnom“ korištenju digitalnih tehnologija, bolje su informirani o potencijalnim rizicima te ih bolje štite od negativnih utjecaja postavljanjem određenih ograničenja (33). Naše istraživanje pokazuje drugačije rezultate. Unatoč dominantnoj srednjoj i nižoj stručnoj spremi ispitanika koji čine 62,5% od ukupnog broja ispitanika, 74 (92,50%) postavlja ograničenja korištenja digitalne tehnologije, 76 (95%) ispitanika smatra da je dovoljno educirano o potencijalnim rizicima digitalnih tehnologija te 64 (80%) ispitanika smatra da je važno poticati dijete da koristi digitalnu tehnologiju u edukativne svrhe.

Također, ovo istraživanje pokazuje da 98,75% djece koristi neki oblik digitalne tehnologije, pri čemu 76,25% djece započinje s njihovom upotrebom u dobi između 2 i 5 godina. U 61,25 % slučajeva djeca najviše koriste mobitele, tablet i televiziju. Istraživanje koje su proveli Auxier i suradnici pokazuje da je 60% djece izloženo medijima do 5 godine (34). Ova sveprisutnost digitalnih uređaja u životima djece sugerira da su tehnologije postale sastavni dio njihove svakodnevice oblikujući njihov način igre, učenja i društvene interakcije.

Istraživanje je pokazalo da 35,00% djece koristi društvene mreže, s YouTubeom kao najčešće korištenom platformom. Rezultati su u skladu s istraživanjem Ofcom (2017) koji potvrđuju dominaciju YouTubea među digitalnim platformama koje djeca preferiraju (35).

Istraživanje je pokazalo da 92,50% roditelja aktivno nadzire upotrebu digitalnih tehnologija kod svoje djece, pri čemu je najčešća strategija postavljanje vremenskih ograničenja (87,50%). Ovi rezultati su u skladu s nalazima istraživanja Valkenburga i Piotrowskog (2017), koji potvrđuju da roditelji (50%) često koriste vremenska ograničenja kao ključnu metodu za upravljanje digitalnim aktivnostima svoje djece (36).

Statistička analiza pokazuje da 77,50% djece provede više od 2 sata vremena van kuće, a 95% djece provodi vrijeme u interakciji sa svojim roditeljima. Za razliku od ovog istraživanja, istraživanje Larson i sur. pokazuje kako djeca provode slobodno vrijeme više pred ekranima (60%), nego vani (40%) (37).

U 70% slučajeva, ispitanici smatraju da je ključno uspostaviti jasna pravila u vezi s korištenjem digitalnih uređaja unutar obitelji. Slični rezultati dobiveni su u istraživanjima autora Nikken (75%) i sur. i u istraživanju koje je proveo Akgun (67%) (30,31). Pravila o korištenju digitalnih uređaja često uključuju vremenska ograničenja, pravila o vrstama sadržaja koje djeca mogu koristiti, te uvjete pod kojima mogu pristupiti tim uređajima.

U budućim istraživanjima bilo bi korisno istražiti kako različite strategije nadzora i upravljanja korištenja digitalnih tehnologija utječu na razvoj djece. Dobiveni rezultati mogli bi poslužiti roditeljima da uspješno upravljaju digitalnim tehnologijama u životima svoje djece.

7. ZAKLJUČAK

Namjera ovog istraživanja bila je temeljem odgovora roditelja dobiti sliku o navikama korištenja digitalne tehnologije u djece predškolske i rane školske dobi.

Iako su roditelji svjesni da korištenje digitalne tehnologije negativno utječe na psihomotorni razvoj djeteta, rezultati su pokazali da čak 98,75 % njihove djece koristi digitalnu tehnologiju i to najčešće u dobi od druge do pete godine života. Od društvenih mreža najčešće korištena platforma je Youtube većinom zbog zabavnih sadržaja, a manje edukativnih, što potvrđuju i druga istraživanja.

Nije bilo značajnih razlika u pristupima postavljanja ograničenja u odnosu na dob, spol ili obrazovanje roditelja, što sugerira uniformnost u strategijama upravljanja tehnologijom unutar obitelji. Istraživanje pokazuje da djeca provode značajno vrijeme vani i u interakciji s roditeljima, što ukazuje na uravnotežen pristup između digitalnih i stvarnih aktivnosti.

U ovom istraživanju roditelji su pokazali visoku razinu angažmana u nadzoru digitalne upotrebe većinom u smislu vremenskog ograničenja, najčešće na sat vremena dnevno. Zbog povećanja sigurnosti korištenja digitalnih tehnologija roditelji bi trebali nadzirati i sadržaj koji djeca koriste na digitalnim tehnologijama. Bilo bi od izuzetne važnosti uključiti medije i obrazovne institucije u edukaciju roditelja kako bi bolje razumjeli prednosti i nedostatke korištenja digitalnih tehnologija i njihove pravilne upotrebe.

8. LITERATURA

1. Hercigonja Zoran. Utjecaj modernih medija na odgoj djeteta-knjiga. Varaždin: Fronta Impres, 2018
2. Dictionary.com. (Internet). Dostupno na: <https://www.dictionary.com/browse/digitaltechnology> (Datum pristupa: 02.03.2024.)
3. Turkle S. Alone together: Why we expect more from technology and less from each other. New York: Basic Books; 2011.
4. Madden M, Cortesi S, Gasser U, Lenhart A, Duggan M. Parents Teens And Online Privacy. Pew Research Center. (Internet).2012. Dostupno na: <https://www.pewresearch.org/internet/2012/11/20/parents-teens-and-online-privacy/> (Datum pristupa: 02.03.2024.)
5. Selimović H, Karić E. Učenje djece predškolske dobi. Metodčki obzori. 2011;11(6):145-60.
6. Dworak M, Schierl T, Burns T, Strüder HK. Impact of singular excessive computer game and television exposure on sleep patterns and memory performance of school- aged children. Pediatrics. (Internet). 2007 Nov;120(5):978-85. Dostupno na: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/17974734/> (Datum pristupa: 02.03.2024.)
7. Kim JH, Lau Ch, Cheuk KK, Kan P, Hui HLC, Griffiths SM. Brief report: Predictors of heavy Internet use and associations with health-promoting and health risk behaviors among Hong Kong university students. J Adolesc. (Internet). 2010 Feb;33(1):215-20. Dostupno na: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/19427030/> (Datum pristupa: 02.03.2024.)
8. Young KS. Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder. CyberPsychology and Behavior. (Internet). 2009;1(3):237-44. Dostupno na: <https://psycnet.apa.org/record/2000-16534-005> (Datum pristupa: 02.03.2024.)
9. Sisson SB, Broyles ST, Baker BL, Katzmarzyk PT. Screen time, physical activity and overweight in U.S. Youth: National survey of children's health 2003. Journal of Adolescent Health. (Internet). 2010 Sep;47(3):309-11. Dostupno na: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/20708572/> (Datum pristupa: 02.03.2024.)
10. George MJ, Odgers CL. Seven Fears and the Science of How Mobile Technologies May Be Influencing Adolescents in the Digital Age. Perspectives on Psychological Science.

- (Internet). 2015-Nov 1;10(6):832-5. Dostupno na: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4654691/> (Datum pristupa: 02.03.2024.)
11. Zergollern Lj. i sur. Pedijatrija. Zagreb: Naprijed; 1994.
 12. Mardešić D. i. sur. Pedijatrija. Zagreb: Školska knjiga; 2003.
 13. Kosinac Z. Morfološko-motorički i funkcionalni razvoj djece predškolske dobi. Split: Sveučilište u Splitu; 1999.
 14. CHOC. Child Development Guide: Ages and Stages. CHOC. (Internet). 2021 Jun. Dostupno na: <https://choc.org/primary-care/ages-stages/> (Datum pristupa: 10.07.2024.)
 15. Starc B., Čudina-Obradović M., Pleša A., Profaca B. i Letica M. Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi. Zagreb: Golden marketing-Tehnička knjiga; 2004.
 16. Stalker DJ. Handbook of physical measurements. Arch Dis Child. (Internet). 2007 Oct;92(10):939. Dostupno na: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2083213/> (Datum pristupa: 10.07.2024.)
 17. Fitzgerald M, Kruschwitz N, Bonnet D, Welch M. Embracing Digital Technology, A New Strategic Imperative. (Internet). 2013. Dostupno na: <https://emergencweb.com/blog/wp-content/uploads/2013/10/embracing-digital-technology.pdf> (Datum pristupa: 10.07.2024.)
 18. Simplilearn. Breaking down different types of technology. Simplilearn. (Internet). 2024 Jul 16. Dostupno na: <https://www.simplilearn.com/types-of-technology-article> (Datum pristupa: 23.08.2024)
 19. Rosić V. Slobodno vrijeme - slobodne aktivnosti. Rijeka: Naklada Žagar; 2005.
 20. Valjan Vukić V. Slobodno vrijeme kao „prostor“ razvijanja vrijednosti u učenika. Magistra Iadertina. (Internet). 2013 Sep. Dostupno na: https://www.researchgate.net/publication/320587604_Slobodno_vrijeme_kao_prostor_razvijanja_vrijednosti_u_ucenika (Datum pristupa: 10.07.2024.)
 21. Žderić J. Medijska kultura djece i mladih. Mogućnosti i zamke. Zagreb: Medioteka; 2009.
 22. Badrić M, Vlahov D, Pušić M. Kineziološka aktivnost i slobodno vrijeme djece predškolske dobi. Banja Luka: 2019.
 23. Smjernice za kreatore politika o zaštiti djece na internetu. Međunarodna unija za telekomunikacije, 2020. Dostupno na: <https://docs.rak.ba/articles/10f44539-76c7-4d3f-8f51-66e3db6d8b5b.pdf>

24. Gebru A. Children and Screen Media Effects: Theoretical Underpinnings, Empirical Observations and Policy Implications. *Amanuel East African Journal of Social Sciences and Humanities*. (Internet). 2021.;6(2):83–100. Dostupno na: https://www.researchgate.net/publication/356191219_Children_and_Screen_Media_Effects_Theoretical_Underpinnings_Empirical_Observations_and_Policy_Implications_in_press (Datum pristupa: 11.07.2024.)
25. Warburton WA, Anderson CA. Children, Impact of Media on. U: *Encyclopedia of Violence, Peace, & Conflict: Volume 1-4, Third Edition*. Elsevier. (Internet). 2022. str. 195–208. Dostupno na: https://www.researchgate.net/publication/358175436_Children_Impact_of_Media_on (Datum pristupa: 11.07.2024.)
26. Mares, M. L. and Woodard, E. Positive effects of television on children's social interactions: A meta-analysis. *Media Psychology*. (Internet). 2005 7 (3): 301-322 Dostupno na: https://www.researchgate.net/publication/261623939_Positive_Effects_of_Television_on_Children's_Social_Interactions_A_Meta-Analysis (Datum pristupa: 11.07.2024.)
27. Sadeh A, Tikotzky L, Kahn M. Sleep in infancy and childhood: implications for emotional and behavioral difficulties in adolescence and beyond. *Curr Opin Psychiatry*. (Internet). 2014 Nov;27(6):453-9. Dostupno na: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/25247458/> (Datum pristupa: 11.07.2024.)
28. Chiong, C., & Shuler, C. Learning: Is there an app for that? Investigations of young children's usage and learning with mobile devices and apps. New York: The Joan Ganz Cooney Center at Sesame Workshop; 2010. Dostupno na: https://clalliance.org/wp-content/uploads/files/learningapps_final_110410.pdf
29. Sonck N, Nikken P, de Haan J. Determinants of Internet Mediation: *J Child Media*. (Internet). veljača 2013.;7(1):96–113. Dostupno na: https://www.researchgate.net/publication/277491017_Determinants_of_Internet_Mediation (Datum pristupa: 11.07.2024.)
30. Nikken P, Schols M. How and Why Parents Guide the Media Use of Young Children. *J Child Fam Stud*. (Internet). 01. studeni 2015.;24(11):3423–35. Dostupno na:

- <https://link.springer.com/article/10.1007/s10826-015-0144-4> (Datum pristupa: 11.07.2024.)
31. Akgun F. Parents' Attitudes and Opinions towards Their Children's Use of Technology. International Journal of Research in Education and Science. (Internet). 24. kolovoz 2023.;9(3):597–622. Dostupno na: https://www.researchgate.net/publication/373504194_Parents'_Attitudes_and_Opinions_towards_Their_Children's_Use_of_Technology (Datum pristupa: 11.07.2024.)
32. Hiniker A, Schoenebeck SY, Kientz JA. Not at the dinner table: Parents' and children's perspectives on family technology rules. U: Proceedings of the ACM Conference on Computer Supported Cooperative Work, CSCW. Association for Computing Machinery. (Internet). 2016. str. 1376–89. Dostupno na: https://www.researchgate.net/publication/311491811_Not_at_the_Dinner_Table_Parents-and-Children-s_Perspectives_on_Family_Technology_Rules (Datum pristupa: 23.08.2024.)
33. Valcke M., Bonte S., De Wever B., Rots I. Internet parenting styles and the impact on internet use of primary school children', Computers & Education. (Internet). 2010. 55(2),454–464 Dostupno na: https://www.researchgate.net/publication/229411377_Internet_parenting_styles_and_the_impact_on_Internet_use_of_primary_school_children (Datum pristupa: 23.08.2024.)
34. Pew Research Center. Children's engagement with digital devices, screen time. Pew Research Center. (Internet) 2020 Jul 28 Dostupno na: <https://www.pewresearch.org/internet/2020/07/28/childrens-engagement-with-digital-devices-screen-time/> (Datum pristupa: 05.09.2024.)
35. Ofcom. Children and parents: Media use and attitudes report. Dostupno na: <https://www.ofcom.org.uk/media-use-and-attitudes/media-habits-children/children-and-parents-media-use-and-attitudes-report-2022/> (Datum pristupa: 05.09.2024.)
36. Valkenburg, P. M., Piotrowski, J.T. Plugged in: How media attract and affect youth. Yale University Press. (Internet). 2017. Dostupno na: https://www.researchgate.net/publication/319348739_Plugged_in_How_media_attract_and_affect_youth (Datum pristupa: 23.08.2024.)

37. Larson LR, Szczytko R, Bowers EP, Stephens LE, Stevenson KT, Floyd MF. Outdoor Time, Screen Time, and Connection to Nature: Troubling Trends Among Rural Youth? *Environ Behav.* (Internet). 01. listopad 2019.;51(8):966–91. Dostupno na: https://www.researchgate.net/publication/328409617_Outdoor_Time_Screen_Time_and_Connection_to_Nature_Troubling_Trends_Among_Rural_Youth (Datum pristupa: 23.08.2024.)

PRIVITCI

Privitak A: Popis ilustracija

Slika 1. *Broj ispitanika prema dobi*

Slika 2. *Broj ispitanika prema spolu*

Slika 3. *Broj djece*

Slika 4. *Dob djece*

Slika 5. *Učestalost pohađanja određenih ustanova*

Slika 6. *Pristup digitalnoj tehnologiji*

Slika 7. *Početak korištenja digitalne tehnologije*

Slika 8. *Korištenje društvenih mreža*

Slika 9. *Lozinka djeteta za pristup društvenim mrežama*

Slika 10. *Nadziranje korištenja digitalne tehnologije*

Slika 11. *Ograničenja prilikom korištenja digitalne tehnologije*

Slika 12. *Pohađanje dodatnih aktivnosti*

Slika 13. *Boravak djeteta izvan kuće*

Slika 14. *Vrijeme roditelja provedeno s djetetom*

Tablice

- Tablica 1. Vrste aktivnosti u slobodnom vremenu
- Tablica 2. Razine na koje utječe digitalna tehnologija
- Tablica 3. Demografske karakteristike ispitanika
- Tablica 4. Vrsta korištene digitalne tehnologije
- Tablica 5. Društvene mreže koje djeca koriste
- Tablica 6. Način nadziranja korištenja digitalne tehnologije djeteta
- Tablica 7. Vrsta ograničenja prilikom korištenja digitalne tehnologije
- Tablica 8. Vrijeme provedeno koristeći digitalnu tehnologiju
- Tablica 9. Svrha korištenja digitalne tehnologije
- Tablica 10. Načini provođenja vremena s djetetom
- Tablica 11. Slaganje/neslaganje roditelja s tvrdnjama o postavljanju pravila i ograničavanju korištenja digitalne tehnologije
- Tablica 12. Stav ispitanika o postavljanju pravila i ograničavanju korištenja digitalne tehnologije
- Tablica 13. Slaganje/neslaganje roditelja s tvrdnjama o utjecaju korištenja digitalne tehnologije na psihofizički razvoj djeteta
- Tablica 14. Stav ispitanika o utjecaju digitalne tehnologije na zdravlje djeteta
- Tablica 15. Broj ispitanika s obzirom na postavljanje pravila i ograničenja vezanih uz korištenje digitalne tehnologije kod djece
- Tablica 16. Rezultati analize vremena provedenog na različitim aktivnostima
- Tablica 17. Razlika u postavljanju ograničenja korištenja digitalne tehnologije između roditelja mlađih od 45 godina i roditelja starijih od 45 godina
- Tablica 18. Utjecaja digitalne tehnologije na psihofizički razvoj djeteta

Privitak B: Anketni upitnik

Upitnik o stavovima roditelja o upotrebi digitalne tehnologije kod djece predškolske i rane školske dobi

Poštovani roditelji,

predstavljamo Vam upitnik koji je izrađen u svrhu završnog rada Lucije Kovačić, studentice Sestrinstva na Fakultetu zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci, Dislociranog studija sestrinstva u Karlovcu. Digitalna tehnologija je naziv koji označava uređaje, sustave i resurse koji pomažu u stvaranju, pohranjivanju i upravljanju podacima. Pod digitalnom tehnologijom podrazumijevamo korištenje TV-a, mobilnih telefona i tableta. Ako imate drugo dijete koje je mlađe ili starije od 2-11 godine onda se pitanja odnose na djecu unutar navedene dobne skupine. Molimo Vas da ispunite ovaj upitnik, pri čemu je vaša suradnja dobrovoljna i anonimna. Unaprijed se zahvaljujemo na Vašem sudjelovanju u ovom istraživanju!

Osnovne informacije o roditelju

1. Dob roditelja:
 - a) 18-25 godina
 - b) 26-35 godina
 - c) 36-45 godina
 - d) 46-50 godina
2. Spol roditelja:
 - a) Muški
 - b) Ženski
3. Stupanj obrazovanja:
 - a) NKV – bez škole ili nezavršena osnovna škola
 - b) PKV, NSS – završena osnovna škola
 - c) KV, VKV – srednja škola do 3 godine
 - d) SSS – srednja škola u trajanju od 4 ili više godina
 - e) VŠŠ – 1. stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola
 - f) VSS – diplomski fakultet, magisterij, doktorat

4. Zaposlenje:
 - a) Zaposlen/a
 - b) Nezaposlen/a
5. Bračni status
 - a) U braku
 - b) Samohrani roditelj
 - c) Nevjenčani par
6. Broj djece:
 - a) 1
 - b) 2
 - c) 3
 - d) >4
7. Koliko Vaše dijete/djeca imaju godina?
 - a) 2-3 godine
 - b) 3-5 godina
 - c) 5-7 godina
 - d) 7-9 godina
 - e) 9-11 godina
8. Pohađa li Vaše dijete jednu od navedenih ustanova?
 - a) Dječji vrtić
 - b) Igraonica
 - c) Predškola
 - d) Osnovna škola
 - e) Ne pohađa niti jednu od navedenih ustanova

Iskustvo

9. Ima li Vaše dijete pristup digitalnoj tehnologiji?
 - a) Da
 - b) Ne
10. U kojoj dobi je Vaše dijete počelo koristiti digitalnu tehnologiju?

- a) 2-5 godina
 - b) 5-7 godina
 - c) 7-11 godina
11. Koju digitalnu tehnologiju Vaše dijete koristi? (mogućnost višestrukog odgovora)
- a) TV
 - b) Mobilni telefon
 - c) Tablet
 - d) Ne koristi digitalnu tehnologiju
12. Koristi li Vaše dijete društvene mreže?
- a) Da
 - b) Ne
 - c) Ne znam
13. Koje društvene mreže Vaše dijete koristi? (mogućnost višestrukog odgovora)
- a) Facebook
 - b) Instagram
 - c) TikTok
 - d) WhatsApp
 - e) Viber
 - f) Youtube
 - g) Snapchat
 - h) Ostalo:
 - i) Ne znam
 - j) Ne koristi društvene mreže
14. Imate li lozinku Vašeg djeteta za pristup društvenim mrežama?
- a) Da
 - b) Ne
 - c) Ne koristi društvene mreže
15. Nadzirete li korištenje digitalne tehnologije Vašeg djeteta?
- a) Da
 - b) Ne
 - c) Ne koristi digitalnu tehnologiju

16. Na koji način nadzirete korištenje digitalne tehnologije Vašeg djeteta?
- a) Zajedničko korištenje digitalne tehnologije
 - b) Ograničavanje korištenja digitalne tehnologije
 - c) Korištenje digitalne tehnologije u zajedničkim prostorijama
 - d) Uspostavljanje jasnih pravila ponašanja na internetu
 - e) Poticanje korištenja digitalne tehnologije u edukativne svrhe
 - f) Ne nadzirem
 - g) Ne koristi digitalnu tehnologiju
17. Postavljate li ograničenja Vašoj djeci prilikom korištenja digitalne tehnologije?
- a) Da
 - b) Ne
 - c) Ne koristi digitalnu tehnologiju
18. Koja ograničenja postavljate Vašoj djeci prilikom korištenja digitalne tehnologije?
- a) Vremensko ograničenje
 - b) Prostorno ograničenje
 - c) Ne postavljam ograničenja
 - d) Ne koristi digitalnu tehnologiju
19. Koliko vremena dnevno Vaše dijete provede koristeći digitalnu tehnologiju?
- a) Do 1 sat
 - b) 1 – 2 sata
 - c) 2 – 3 sata
 - d) 3 ili više sati
 - e) Ne znam
 - f) Ne koristi digitalnu tehnologiju
20. U koju svrhu Vaše dijete koristi digitalnu tehnologiju? (mogućnost višestrukog odgovora)
- a) U zabavne svrhe
 - b) U komunikacijske svrhe
 - c) U edukativne svrhe
 - d) Ne koristi digitalnu tehnologiju
21. Koliko često Vaše dijete tjedno pohađa dodatne aktivnosti?
- a) 1 – 2 dana

- b) 2 – 3 dana
 - c) 4 dana
 - d) Ne pohađa dodatne aktivnosti
22. Koliko dnevno Vaše dijete boravi van kuće?
- a) 30 minuta
 - b) 1 – 2 sata
 - c) 2 – 4 sata
 - d) 4 i više sati
23. Koliko vremena dnevno provedete vrijeme sa svojim djetetom?
- a) Manje od 2 sata
 - b) 2 sata
 - c) 2 – 4 sata
 - d) Više od 4 sata
24. Kako provodite vrijeme sa svojim djetetom? (mogućnost višestrukog odgovora)
- a) U prirodi (šetanje, planinarenje, igranje sporta)
 - b) Igranje društvenih igara
 - c) Čitanje
 - d) Zajedničko odrađivanje kućanskih poslova
 - e) Ostalo:

Stavovi

U daljnjem dijelu ispitivanja zamolila bih Vas da zaokružite broj za svaku tvrdnju kod onog rezultata koji reflektira Vaše mišljenje, s time da određeni broj označava:

1-U potpunosti se ne slažem	2 - Ne slažem se	3 - Niti se slažem, niti se ne slažem	4 - Slažem se	5 - U potpunosti se slažem
------------------------------------	-------------------------	--	----------------------	-----------------------------------

25.	Smatram da je važno aktivno sudjelovati u odabiru digitalne tehnologije djeteta	1	2	3	4	5
26.	Dovoljno sam informiran/informirana o aplikacijama koje dijete koristi na svojim digitalnim uređajima	1	2	3	4	5

27.	Redovito razgovaram s djetetom o sigurnosti na internetu.	1	2	3	4	5
28.	Smatram da je važno postaviti jasna pravila o korištenju digitalnih uređaja unutar obitelji.	1	2	3	4	5
29.	Osjećam se dovoljno educiranim/educiranom o potencijalnim rizicima povezanim s online aktivnostima djeteta.	1	2	3	4	5
30.	Nadzirem redovito online aktivnosti djeteta.	1	2	3	4	5
31.	Potičem svoje dijete da koristi digitalnu tehnologiju u svrhu obrazovanja.	1	2	3	4	5
32.	Smatram da je važno razvijati digitalnu pismenost kod djece.	1	2	3	4	5
33.	Smatram da je važno postaviti granice kada je u pitanju vrijeme provedeno pred digitalnim uređajima.	1	2	3	4	5
34.	Smatram da digitalna tehnologija ima utjecaj na psihofizički razvoj djeteta.	1	2	3	4	5
35.	Smatram da djeca do druge godine ne bi trebala koristiti digitalne tehnologije.	1	2	3	4	5
36.	Smatram da je važno za psihosocijalni razvoj djeteta da više vremena provodi vani.	1	2	3	4	5
37.	Smatram da korištenje digitalne tehnologije ima negativan utjecaj na vid, sluh i držanje djeteta.	1	2	3	4	5
38.	Smatram da korištenje digitalne tehnologije ima negativan utjecaj na tjelesnu težinu djeteta.	1	2	3	4	5
39.	Smatram da korištenje digitalne tehnologije ima negativan utjecaj na tjelesnu aktivnost djeteta.	1	2	3	4	5

ŽIVOTOPIS

Osobne informacije:

Ime i prezime: Lucija Kovačić

Spol: Žensko

Datum i mjesto rođenja: 16.04.1999. u Ogulinu, Republika Hrvatska

Državljanstvo: hrvatsko

E-mail: lucija.kovacic16@gmail.com

Obrazovanje:

Nakon završene Prve osnovne škole u Ogulinu, 2014. upisala sam Medicinsku školu u Karlovcu, smjer medicinska sestra-tehničar opće zdravstvene njege, te sam maturirala 2019. godine. 2021. godine upisujem preddiplomski stručni studij Sestrinstvo na Fakultetu zdravstvenih studija u Rijeci, dislocirani studij Karlovac.

Radno iskustvo:

2019. – Primarna pedijatrijska ordinacija Ogulin